

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE:

Ukrainian Women at MMM Congresses

О. Климишин: Союз Українок і виховання молоді

В. Січинський: Будинок Галагана

О. Трофимовська: О. Кобилянська і... колгоспи

М. Зибачинська: Такі бувають будні

Вересень Ч. 8 September

1953

ср.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК X.

ВЕРЕСЕНЬ, 1953

Ч. 8

OUR LIFE

VOL. X.

SEPTEMBER

No. 8

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

**НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ
У 1953 Р.**

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок .... 3 дол.

Передплата в Канаді ..... 3 дол.

Річна передплата в Англії

й Австралії ..... 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції ..... 900 фр.

Гроші слати на чековеkonto:

Mr. M. Kolankiowskyj,

186 Bd. St. Germain, Paris 6. c.c. 876771

Edited by Editorial Board

Monthly publication of the Ukrainian National

Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

КАНАДА:

Mrs. Lewka Romanyk
263 Russell Hill Rd.
Toronto, Ont.
Canada

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoszynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yors.
England

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
186 Bd. St. Germain
Paris 6
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

ЗМІСТ

О. Климишин: Союз Українок і вихован- ня молоді	1	Д-р З. Плітас: Відпочинок	14
Л. Українка: І ти колись боролась	2	М. Морачевська: Проект декоративної тканини	15
На актуальні теми: „Старі“ й нові	2	Н. Костецька: Городина на зиму	17
В. Січинський: Будинок Галагана в Ле- бединцях	3	Н. Забіла: Прогулянка до лісу	18
Л. Бура: Дипломатична несподіванка	5	Роланік: Грудка рідної землі	19
О. Трофимовська: О. Кобилянська і... колгоспи	6	Е. Фіебуїг: Як постала веселка	20
М. Зибачинська: Такі бувають будні	7	Вуйко Квак: Вірний песик	20
Л. Б.: Звуки з надхнення	9	Ukrainian Women at the MMM Congresses..	21
Із листів до редакції: З проводу СФУЖО..	10	О. Pisareva: Intellectual Education	22
Ті, що перевели конвенцію СУА	11	Л. Бурачинська: Резолюції конгресу М. М. М.	23
Нові книжки. У підготові до виставки	12	Є. Казимира: Участь жіноцтва в 4 Ка- толицькому Конгресі	24
Зірка: Декоративна тканина	13	Присутня: 14 зїзд Українського Золо- того Хреста	25
С. Стечишин: Втрата рідини в консервах ..	14	Вісті з Централі. Десята Конвенція СУА ..	26
Є. Янківська: Клопоти з зачіскою	14	Ольга Мак: Земля плаче	31

Обгортку „Нашого Життя“ виконав мистець Святослав Гординський

Союз Українок і виховання молоді

Виховання молоді це справа, якою сьогодні займаються не тільки спеціалісти-виховники, але ті всі, яким добро нації лежить на серці. Матеріалістичне наставлення нашої доби створює умовини, дуже важкі для виховання дітей. Молодь заманюють кіна, легка лектура, а те все відриває її від тих засад, які кладуть основи під здорове суспільство. Батьки чи виховники перед тими загрозами безрадні. І тому їм у поміч мусить прийти ввесь загал. Який нарід — така його молодь!

Тому й виховання української молоді стає поважною проблемою. На центральних землях України большевики впоюють у неї вже більш тридцять літ засади матеріалістичного світогляду, а на західній Україні вже майже десять літ іде перевиховання молоді в тому ж дусі. На нових поселеннях виростає молодь, що знає Україну лише зі слів своїх батьків. Ще інша частина молоді зростає залишена в Німеччині, без засобів до життя і розвою як фізичного, так і духового. А всі вони — діти одної матері, всі вони — наша надія! Які різні середовища, різні підсоння, різні культури і системи виховання формують нині душу молодого українця! Чи всі вони відчують зов матері-України, чи для всіх них вона, ота пошматована мати буде однаково дорога, щоб її зберегти і захистити?

Оце питання зганяє сон із повік матері, що вивезла дітей у далекий світ, щоб зберегти їх для України! Застановляються над тим усі організації, які стоять у такому чи іншому відношенні до школи, церкви чи середовища, в якому перебуває молодь. Та найбільш покликаною організацією — це Союз Українок Америки. Сама назва

організації говорить про те, — хто в її рядах. Це матері, які змалку оберігають душу дитини. А що вони українки, то й це обов'язує їх працювати для України. В тому випадку — зберегти душу української дитини, сформувати почування української молоді живими для України. Оце перше й головне завдання українських матерей і цієї відповідальності вони мусять бути свідомі. А далшим їх обов'язком є — допомагати всім тим організаціям, які мають за завдання виховання молоді.

В тій власне цілі Х. конвенція СУА покликала до життя новий реферат — виховний. У тому розумінні, — праці над собою і співпраці й піддержування всіх виховних установ, є побудовані виховні резолюції Х. конвенції СУА. Нашим завданням є застановитись трошки ширше над кожною точкою тих резолюцій зокрема. Це ж резолюції програмові, які всі Відділи на місцях зобов'язані впровадити в життя.

1. У програму праці Відділів СУА поставити на одне з чільних місць виховну працю. Значить — нашим обов'язком є застановитись над справою молоді. Зв'язати її з громадським життям, дбати про її інтереси. Творити молодечі Відділи СУА чи до існуючих Відділів притягати молодих членок, щоб ланцюх громадської праці в рядах СУА ніколи не переривався.

2. Піддержувати всі організації й установи, що ведуть виховну працю на місцях, як вакаційні оселі, школи українознавства, дитячі світлиці, Пласт. Якщо таких установ на місці немає, тоді ми повинні дати почин до їх заснування. Та в першу чергу при кожному Відділі СУА слід створити виховний

реферат, що співпрацював би з усіма тими установами на місцях.

3. Піддержувати українські цілоденні школи та стежити за належною поставою навчання української мови й українознавства, як предмету в тих школах. Життя виказало, що не в усіх цілоденних школах ця сторінка налагоджена задовільно. Молодь, не обзнайомена з багатством рідної культури, історії, географії попадає у дуже прикрий у своїх наслідках комплекс меншевартості і згодом відходить від своєї спільноти.

4. Піддержувати почини й напрямні Української Шкільної Ради, що постала з ініціативи Українського Конгресового Комітету.

5. Членки СУА повинні витворити у своїх родинях найбільш сприятливу атмосферу для національного виховання нашої молоді, що допомогло б нам зберегти її душу для визвольної справи українського народу. Це є пригадка перших обов'язків матері-українки та повне поле попису для її виховних спромог. Всю підставу національного виховання дістає дитина у рідній хаті. Всю любов, привязання до свого і зрозуміння окремішности свого походження виносить дитина з рідної хати.

Обов'язком української матері виховувати дітей в ідеалістичній українській духовості, щоб із них стали повновартісні громадяни нової країни поселення чи майбутньої української держави. Маючи те все на увазі, ми як карні члени нашої організації — не тратимо часу, а з початком нового шкільного року берімося уже до роботи, виконуючи постанови Х. конвенції СУА.

Олена Климишин

І ТИ КОЛИСЬ БОРОЛАСЬ, МОВ ІЗРАЕЛЬ . . .

І ти колись боролась, мов Ізраель,
Україно моя! Сам Бог поставив
супроти тебе силу неблаганну
сліпої долі. Оточив тебе
народами, що, мов леви в пустині,
рикали, прагнули твоєї крові.
Послав на тебе тьму таку, що в ній
брати братів не пізнавали рідних.
І в тьмі зявився хтось непоборимий,
якийсь дух часу, що волає ворожо:
„Смерть Україні!“ Та знялась високо
Богданова правиця, і народи
розбіглися, немов шакали ниці.
Брати братів пізнали і зєднались.
І Дух сказав: „Ти переміг, Богдане.
Тепер твоя земля обітованна!“

І вже Богдан пройшов по тій землі
від краю і до краю. Свято згоди
між ним і Духом гучно відбулося
в золотоверхім місті. Але раптом
Дух зрадив. Знову тьма, і жах, і розбрат.
І знов настав єгипетський полон,
та не в чужій землі, а в нашій власній.

Але тепер? як маємо шукати
свому народу землю? Хто розбив нам
скрижалі серця, духа заповіт?
Коли скінчиться той полон великий,
що нас зайняв в землі обітованній?
І доки рідний край Єгиптом буде?
Коли загине н о в и й Вавилон?
10. IX. 1904

На актуальні теми

Недавня стаття Анни Сивуляк у „Свободі“ з 24. червня на тему давно- і ново-прибулих ви-кликала багато міркувань. Говорили про неї „давні“ і „нові“ врешті дуже цікаву, хоч не ви-черпну відповідь дав їй В. Мудрий у ч. 5 „Нового Світу“ А нам варто застановитись над нею на терені наших Відділів.

У нас теж зустрілися в роботі дві хвилі імігранток. Одна і друга група проробила велику роботу і має в ній свій досвід і свої заслуги. Правда, спосіб тієї праці різний і через те постають зараз у початках різниці у підході й виконанні.

На думку п. Сивуляк — ці різниці не зменшуються, а поглиблюються. Ніодна зі сторін не виказує охоти поступитись, ніодна не старається зрозуміти історичної ролі другої. І до всіх ліній поділу, що існують у нашому громадянстві — приходять ще лінія поділу на „старих“ і „нових“

Так воно в дійсності не є. Правда, перші непорозуміння на терені Відділу допровадили до того, що багато новоприбулих відскочило від праці. У перших початках це взаємне непорозуміння було таке вели-

ке, що довело до основин нових жіночих товариств. Мовляв, працюватимемо по своєму!

Та в таку крайність попала лише мала група. Велика більшість шукала способу порозуміння. І то різними шляхами — гуртуючись в окремих Відділах чи шукаючи нових форм праці. І показалося, що вироблені громадські одиниці з обох сторін знайшли вихід. Вже є великий відсоток новоприбулих у нашій організації.

Та звісно це зживання вимагає доброї волі. Пригадка п. Анни Сивуляк є дуже на часі також у відношенні до Відділів США. Саме тут зустрічаємо все ще ті всі недоліки, які вона вичислила у відношенні до „старих“ і „нових“.

Чи не варто б застановитись одним і другим над ними? „Давні“ мають свій спосіб праці. Потрохи взоруючись на американських товариствах, достосовуючись до потреб Рідного Краю, витворили вони свій стиль праці, що дав добрий вислід. Чи слід воно новоприбулим, не застановляючись над минулим, критикувати ці форми? Чи слід відразу, не випробувавши американського ґрун-

ту, висувати нові вимоги, що давнім є незрозумілі? Наприклад — як було висунено в одному випадку — вимогу відкриття і ведення дитячого садку. Це підприємство могло перелякати „давніх“, що дотепер такого не провадили і не чулись на силах перейняти таке фінансове зобов'язання.

Знову ж таки „давні“ повинні перевірити своє відношення до новоприбулих. Кожне покоління вносить щось нового в наше життя. Нічого дивного, що новоприбулі видвигають нові заходи для збереження молоді чи стараються скріпити культурно освітню працю. Чи можна їх обмежувати в праці? Чи можна картати їх за імпрезу, що не принесла доходу, але втішила наших дітей? Чи можна дивуватись їм, що вони хочуть прочитати на сходах реферат і передискутувати його??

Стоїмо на порозі нового громадського сезону. Варто призадуматися над осторогою Анни Сивуляк, що ціле життя провела на громадській стійці. Як голова Окружної Ради у Філадельфії вона проводить у життя ці засади. Та треба передумати їх і нашим активним членкам.

Будинок Галагана в Лебединцях

З пам'яток української архітектури козацьких часів XVII-XVIII стол., найменше залишилося зразків цивільного будівництва, зокрема будинків української старшини. Будовані переважно з дерева, вони не витримали „зубу часу“, а тим більше руїни, війн і розрухів. Особливо спричинилася до того нищення „благодатна поміч“ сусідів, що мали „очі завидющі та руки загребуші“

З гетьманських палат поруйновано, спалено і знищено майже все, як особливо „небезпечних“ свідків славної української минувшини. Про будинки Б. Хмельницького в Чигирині й Суботіві маємо лише побіжні описи та рисунки незначних решток-руїн. З палати П. Дорошенка в Чигирині знаний лише примітивний рисунок. З палати І. Мазепи в Батурині не збереглося навіть слідів. Дім Д. Апостола в Глухові згорів. Одинокка збережена в руїнах палата К. Розумовського в Батурині, походить уже з новіших часів (1794-1803) і не дає належного уявлення про тип будов козацьких часів.

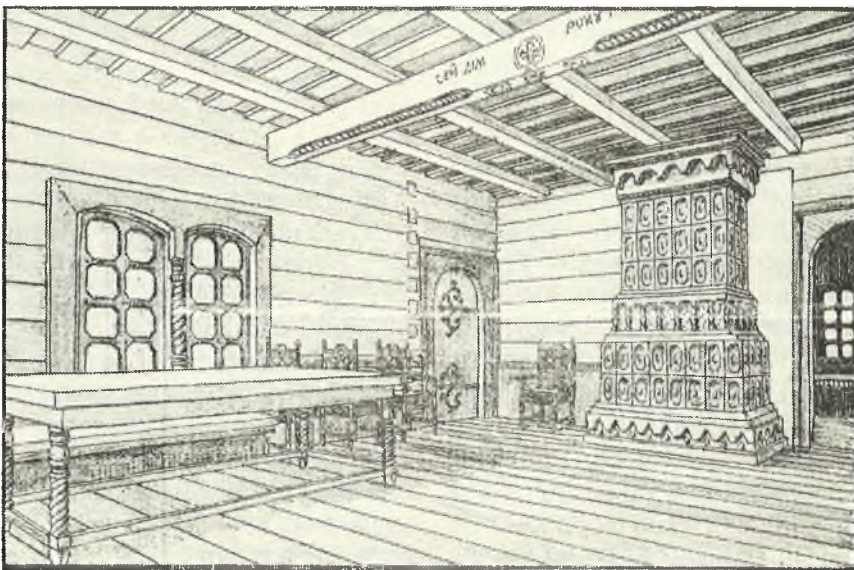
Тому особливо цінна пам'ятка — Будинок Галаганів у Лебединцях, Прилуцького повіту на Полтавщині, зокрема своїм внутрішнім урядженням. Це яскравий приклад більшої української хати козацької старшини в стильовому оформленні, з кахлями, меблею, різьбою в дереві, деталями вікон, дверей і т. ін.

Для української мешканевої культури це невичерпане джерело ідей, мотивів і декоративних засобів.

Цікава історія постання цього будинку і самого його проектування. В половині минулого століття, нащадки відомого козацького старшинського роду Галаганів на Гетьманщині, вирішили побудувати власний дім в українському стилі. Доручено архітекторові Червінському зібрати архітектурний матеріал із різних пам'яток української старовини, а вже на підставі зібраного матеріалу запроєктувати новий будинок. Очевидно, в ті часи зберігалось ще багато пам'яток української цивільної архітектури, зокрема будинків української старшини і архітект Червінський мав багаті жнива. На жаль, невідомо де поділися зібрані матеріали Червінського, але за те постав запроєктований ним славний будинок Галаганів, побудований в 1854 році. Щаслива думка Галаганів була зовсім свідомо і глибоко патріотична. Про це свідчить і вирізьблений над-

пис на сволюку головної залі будинку: „Сей дім збудований для оживлення переказів про життя предків в пам'яті нащадків“

Дорогоцінна пам'ятка звичайно не заховалася б у пам'яті нащадків, коли б знов не знайшлася інша світла особистість — інший український архітект, що перевів у початку нашого віку досліди, обміри і докладні зарисовки будинку Галагана. Був це Василь Кричевський, що помер у Венецуелі дня 15. листопада 1952 р., а його посмертна виставка відбулася в Нью Йорку в днях 11.-31. січня 1953 р., заходом Об'єднання мистців українців в Америці. Знов таки не всі рисунки В. Кричевського переховалися в оригіналах. Частина з них зберіг або сфотографував інж.-архіт. В. Пещанський, який привіз їх з України до Львова в 1922 р. і передав для використання авторові цих рядків. Інші рисунки В. Кричев-

Гостинна зала будинку Галагана
За рис. В. Кричевського, перспектива В. Січинського

ського були репродуковані в тяжко доступних часописах, або так зле репродуковані, що тепер треба переводити складні реконструкції самих рисунків. Таке зробив підписаний, зокрема щодо внутрішнього вигляду головного приміщення (галі), уживаючи спеціального переспективістичного побудовання та використовуючи деталічні рисунки бл. п. В. Кричевського.

Долучений тут схематичний плян будинку, зроблено на підставі дуже поганої репродукції, що була опублікована в рідкій книжці архіт. М. Шумицького п. з. „Український архітектурний стиль“ (Київ 1914). Через неясність репродукції в книжці М. Шумицького, саме „реконструкція“, виконана автором, не може вважатися задовільною, особливо щодо відкритих ганків і галерейок.

Отже, дорогоцінну пам'ятку української архітектури і мешканевої культури, що сягає козацьких часів, збережено і закріплено в графічній формі аж до наших днів працею 5 українських архітектів, переходячи різні фази дослідів, перерисовок і реконструкцій, щоб донести і переказати „життя предків у пам'яті нащадків“ до наших днів.

Особливістю будинку Галагана є засаднича симетричність головної фасади, але без пунктуального його дотримання. В дійсності розподіл приміщень і зовнішнього вигляду, дає цінний зразок вільної композиції і особливої мальовничості, в характері українського стилю. Цю мальовничість і затишність збільшують ганки, рундуки і галерейки. Внутрішнє розміщення поодиноких покоїв цікаве тим, що дотепно і зручно комбінує приміщення для загального вжитку та родинно-

го життя, де є і зовсім відокремлені покої і групи їх (по кілька кімнат) обеднаних у певну цілість. Кілька додаткових виходів на подвіря і до садку з ганками і галерейками дає також можливість у різні способи використовувати поодинокі приміщення, їх функціональну вагу і практичне значення.

Оформлення дверей з кованими металевими частинами та форми і конструкції вікон заслуговують найбільшої уваги. Особливо гарні подвійні („венецькі“) вікна у вишуканих пропорціях, що поділяються різьбленими колонками та мають шиби восьмикутної форми. Конструкція вікон з подвійними засувними рамами, зовсім така, якої ще й досі уживають в Англії і ЗДА. Цей тип рам був особливо придатний для України, бо давав можливість добре регулювати тепле і зимне повітря в будинку: при спусканні горішньої половини вікна в зимі, виходить з хати тепле повітря; а при висуванні долішньої половини в літі, приходиться до хати свіже, зимне повітря знадвору. Також впродовж дня можна добре регулювати в покоях тепле і свіже повітря.

Прекрасно вирізані сохи (колонки), поруччя і закінчення ганків і галерейок дає типовий приклад своєрідного українського стилю.

Дуже цінний інтер'єр будинку — головної гостинної галі. Тут бачимо прегарну кахльову піч, що виросла в цілу архітектурну композицію. Бічні двері до ганку мають легке, орнаментальне окуття. Лавки попід стінами одного кута галі з різьбленим столом, дають типовий зразок оформлення української хати. Майстерно і зі смаком виконана мебля з різьбою, а особливо гарно виглядають крісла.

Дерев'яна стеля зі сволоком, де також бачимо, легку і не переладовану різьбу і меморіальний надпис, доповнюють і завершують гармонійну цілість приміщення.

Господарські приміщення і огорожа будинку давали завершений ансамбль вишуканих, мистецьких форм. З того в початку ХХ стол. залишилася віздова брама з фірткою. Це також гарна і своєрідна композиція та улюблений мотив українського дерев'яного будівництва, що зберігся, як великий унікат в рисунках архіт. Вас. Кричевського.

Кожна архітектурна форма і деталь будинку Галагана, своєю конструктивною засадою і вишукано-шляхотними мотивами, можуть служити зразками для модерної мистецької творчості, зокрема мешкальної культури українського дому.

Тим то знаменитий будинок Галагана має подвійну вартість — і як пам'ятка давнього мистецтва і як джерело для модерної творчості з метою „оживлення переказів про життя предків у пам'яті нащадків“.

ІЗ МІЖНАРОДНІХ ЗІЗДІВ

У травні відбувся в Венеції Міжнародний Студійний Зізд „Пакс Романа“, який був присвячений темі популяції й еміграції. „Обнову“ заступала на цьому зізді проф. Марія Томашівська з Мюнхену. Вона мала нагоду розказати про штучний голод в Україні та обговорити явище української еміграції, як найчисленнішої в історії світу.

Вкінці травня відбулась у Марієнберзі в Німеччині мінародня жіноча конференція, що була присвячена „Ролі жінки в обеднаній Європі“. Як єдину представницю поневолених народів запрошено на цю конференцію п. Ніну Хмель (Париж), яка виголосила реферат про „Положення жінки на Україні“.

Франсес Вілліс, новоіменована
амбасадорка ЗДА у Швейцарії

Здавалося б, що політично-дипломатичний світ руководиться лише законами суворої логіки. Та ні! Життя вривається й сюди своїм ритмом і викликає іноді зовсім непередбачені ситуації.

От хоч би недавнє іменування Франсес Вілліс послом у Швейцарії. Американські часописи широко насвітлили це потягнення Президента. Франсес Вілліс це перша дипломатка з фаху, що досягнула таке високе призначення. Бо вона вступила до дипломатичної служби ще в 1927 р., працювала як секретарка, а потім радник амбасад у Чиле, Стокгольмі, Брюсселі, Мадридї, Лондонї й Гельсінкі. Отже йшла нормальним шляхом кожного дипломата, закінчивши перед тим солідну освіту в Стендфордському університеті в Каліфорнії, яку доповнила докторатом у Брюсселі.

Досї здавалося б — все упорядковано й логічно. Можна б ще згадати, що вона являється третім із черги жіночо-амбасадором ЗДА. Першою була Євгенія Андерсон у Данії, яка тепер уступила, другою Клер

Дипломатична несподіванка

Бут Люс в Італії, що про неї вже була в нас обширна згадка. А третьою саме ота „дипломатка з покликання“, що має передати свою довірчу грамоту в Берні.

Напередодні цієї зміни стався ще один знаменний факт — американське посольство в Берні підвищено до степеня амбасади. Це сталося у взаємному порозумінні зі швейцарським урядом, отже знак, що взаємини обох країн розвиваються. І на це становище йде — нова амбасадорка, дипломатка „з фаху“, д-р Франсес Вілліс.

Треба пригадати собі, що оце недавно пробігла часописами вістка, що чоловіче населення Женевського кантону висловилося переважно більшістю проти права голосування жінок. Слід додати ще, що досї Швейцарія — єдина країна в Європі, що не дала ще права голосування жінкам. Ота сама Швейцарія, яка перша відкрила вступ жінкам на університет, куди їздили на студії наші дівчата, як це описує в повісті „Товаришки“ Олена Пчілка, звідкіля привезли дипломи перші наші лікарки, де зачерпнула новітнього духа Наталя Кобринська — не допускає своїх жінок до виборчих урн. Право, яке вже давно дали їм всі країни Європи, а більшість Азії й Африки.

Чому воно так, не місце тут розглядати. Та факт, що швейцарські жінки добиваються того вперто й завзято. Саме рік тому переведено пробне голосування серед жіноцтва Женевського кантону. Участь жінок була дуже велика. Коли звичне голосування у кантоні стягає між 50 а 60% голосів чоловічого населення, то цей опит без пресового, виборчого апарату стягнув до урн 58% усього жіноцтва Женевського кантону. На 42 тисячі голосуючих 35 тисяч висловились за голосування, а тільки 7 тисяч висловились проти (а не навпаки, як

реферують „Українські Вісті“ з гового Ульму).

Оце опитування жінок в одному кантоні мало повторитись потім в інших кантонах Швейцарії. Про те, як воно проходить, вісток ще немає. Та вже широко проголошено опитування чоловічого населення, що відбулось недавно. Це опитування стягнуло до урн тільки 50% чоловіків, а з них лише 13 тисяч віддали за надання виборчого права, а майже 18 тисяч висловились проти. Перевага не надто велика, але вона все ж таки перерішила справу голосування жінок знов на якийсь час.

І ось тепер швейцарські чоловіки, що так вперто боронять жінкам доступу до урн — дістають представницю передової держави світу — фахову дипломатку. Франсес Вілліс немов сотворена на те, щоб перебороти це упередження. Поза її солідним фаховим знанням та багатим дипломатичним досвідом — це лагідна й вирівняна особистість, що засвідчить як не мога краще, про придатність жінки в політичній кар'єрі.

Та ще й до того — вона неодружена. А це має велике значення. Бо відпадають клопоти, які має тепер Італія з чоловіком американської амбасадорки. Як знаємо — дипломатичний світ має свої приписи в ділянці презентації. На офіційних гостинах, на прийняттях, при менш офіційних зустрічах — всюди панує складний порядок черги, місця й привіту. Яке місце приділити чоловікові амбасадорки? Це перший того роду випадок в дипломатичному світі. Для чоловіків королев уже давно встановлено церемоніял. А п. Люс, що проживає з дружиною в Італії, щойно тільки виробляє собі місце в дипломатичному церемоніялі. Бо якось кажуть, незручно — поставити його нарівні з дружинами амбасадорів...

Л. Буря

Ольга Кобилянська... і колгоспи

Відома українська письменниця та вчителька жіноцтва Ольга Кобилянська, що кликала його до самостійного життя ще на кінці минулого сторіччя — прожила довгий час і навіть пізнала большевиків. Большевицька влада виявила до неї багато уваги, в газетах писалось про неї, її відвідували письменники та видатні советські люди.

А тепер її імя використовують при проведенні колективізації та закріпаченні селянства в рабську силу. Колгосп у селі Димка, де була садиба її батьків і де в один час жила й творила письменниця, носить тепер її імя.

А повість „Землю“, перероблену на драматичну пєсу, ставить театр у Чернівцях. Як її перероблено, не знаємо, але дещо можна догадатись із допису в журналі „Огонек“ (Вогник) ч. 47, 1952. Там уміщено на цю тему статтю п. н. „Повість дописана життям“

Родинна трагедія, яку поклала Кобилянська в основу повісти, коли брат вбиває брата, щоб оволодіти землею, перетворена в соціальне питання буковинських селян. Їх „задавлювали злидні“ й це головна причина злочину, на думку „Огонька“ Тепер уже трагедії через землю, очевидно, бути не може, бо віднято її від усіх колишніх власників та включено в колгоспи.

Це правда, що на Буковині були злидні і важке життя. Але яке сучасне матеріяльне, а особливо моральне становище селянства, загнаного в колгоспи? Про те „Огонек“ нічого не каже, що большевики утворили колгоспи з єдиною метою більшого визиску селянства та легшого стягання всієї сільської продукції. Тому й змагають вони до того, щоб переконати світ, що їх система господарювання краща й для селянства. Ось що розказує „Огонек“ даліше:

Село Димка Серетського повіту удостоїлось — мабуть зав-

дяки „Землі“ — такої ж уваги, як авторка повісти. Його згадували з трибуни 19 зїзду комуністичної партії, а це найвища хвала з большевицького погляду. Треба припустити, що колективізацію села переведено, знову завдяки „Землі“, — з особливим натиском. А постаї повісти та їх родини користуються особливою увагою влади.

Герой повісти братовбивець Сава закінчив свої дні (за большевицькими даними) на еміграції в Канаді, де й бідував, пошукуючи роботу. Син його Іван один із перших вступив до колгоспу і при цьому промовив: „Ось вона, ця земля, через яку вовком дивився сусід на сусіда, підіймав руку брат на брата... Часи, коли земля була злою мачухою селянина, відійшли в минуле. Зараз для всіх вона стала рідною матір'ю“ Син Івана Георгій керівник передового звена, що дає найбільші врожаї, а жінка його Домніка — комсомолка, провідниця піонерського загону при сільській школі.

Хто вміє читати поміж рядками, зрозуміє, що Іван мусі в перший піти до колгоспу, щоб дати приклад селу, а грімку деклярацію за нього зложив висланник із партцентру. Синові Георгію приділено найкорисніший пост у колгоспі, щоб показати його успішність, а Домніка мусить теж чимсь виказати свою активність.

Є в селі й партійна організаторка, Лисенко, до якої після роботи сходяться колгоспні активісти. На ділі сунуть туди ввечері втомлені люди й мовчки вислухують нудної газетної статті та нудного навчання завзятої партійки.

Оттак то повість Ольги Кобилянської дописало тепер життя. Скільки горя, родинних трагедій та сліз лягло в основу колгоспу ім. О. Кобилянської, того не знаємо. Бо змагають большевики і до того, щоб усі

людські почування замінити на любов до партії, влади, раніш до „батька Сталіна“, а тепер і невідомо до кого.

Але недалеко вже часи, коли земля знов повернеться до тих, що її кохають. Тоді вже побудуємо людські відношення так, щоб не було „обездолених і безправних“, для яких, мовляв, большевики мусіли будувати свої колгоспи.

О. Трофимовська

ЗВ'ЯЗОК ІЗ ДІТВОРОЮ

У „Листах до Приятелів“, ч. 4 описує дописувач із Шикаго, як тамошне жіноцтво заопікувалось дитячим садком у Німеччині. 22 Відділ США перейняв патронат над садком і школою в Мюнхені-Мозаху. Відділ висилає 10 дол. місячно на оплату вчительської сили і підручників (комірною за шкільне приміщення садок не платить). Крім того голова делегатури прислала список дітей і кожна дитина дістала в Шикаго опікуна, що піддержує родину посилками.

Цікавий зразок доцільного підходу й доброї організації допомоги! Піддержуючи школу, 22 Відділ США кладе підвалини під національну свідомість дитини. А матеріяльну піддержку батькам дітей дають громадяни Шикаго, входячи в особистий контакт з кожною родиною. А знаємо, як особистий контакт — хоч би й незнайомих із собою людей — скріплює і поживляє охоту до пожертв.

Число навчальних станиць американської зони зросло до 9. Досі тільки ця одна школа знайшла опікуна, а другий, для Мюнхена-Людвігсфельду є зголошений (Дітройт). А ще чекають діти в Авгсбургу, Шонгаві, Регенсбургу, Новому Ульмі, Штеттенгофені і Пассаві. Котрий збірковий пункт зголошиться?

Комітет „Мати й Дитина“

Такі бувають будні

Авторка Орлин скінчила читати свою новелю. Слухачі заворушилися. Вірно! Треба сказати, що це була найкраща річ із цілого авторського вечора. З першого ряду встав панок у ясно-сірому вбранні, кwapно підійшов до авторки й прямисінько та доволі голосно поцілував її у руку.

— Шановна пані Орелець, ваша новеля чудесна-чудесна!

— Я не Орелець, — завважила авторка. — Мое псевдо Орлин.

— О, о! Вибачте!..

Анничка Яворів сиділа теж у першому ряді з чоловіком. Вона добре бачила й чула цей „інцидент“. Вона й пана в сірому знала.

— От і втяв пан Моргач! — шепнула своєму чоловікові.

Як це йому Орелець привиділась? Скажи, Пундику, як вона виглядає, ота Орелець? Привиджається й там, де її немає. Куди не повернешся, всюди почувеш про неї!

— Сіра еміненція, — відповів Яворів своїй жінці.

— Що, якась сіра мара чи привид? Боже мені прости!

— Ні, — скривив носа Яворів, запалив цигарку і прижмурив одне око, наче від диму.

— Балакаеш немов „бабка Гапка“!

Балачка урвалася. Ще раз почала на ту саму тему сама Анничка, як вертались додому.

— Ніби вже все що вартісніше мусить обовязково походити від Орелець? Де ж вона крутиться, що ніде її не видно, а всюди про неї мова?

Яворів слухав свою дружину. Не відповідав. Йому думалося щось, але це не було для вуха Аннички. Хіба їй можна щонебудь сказати? Сама тема дразнить її.

Минали тижні. Анничка призабула цю справу. Аж ось на-

спів лист. На зворотній: Мотря Орелець.

— Ага! — подумала Анничка. — Побачимо, хто вона така.

(На тлі українського будня зустрілись дві жінки. Мотря елегантна з дотепом на устах, з намаганням збагнути все, що діється кругом неї. Анничка недбайливо вдягнена, що живе тільки у своїх чотирьох стінах).

Мотря приїхала під вечір.

— Це ви, Мотря Орелець? Я уявляла собі вас із вашого листа, як поважну матрону. (Обидві в одному віці).

— Матрона? Я є нею!

Анничка зовсім ніби не помітила, яку неладність сама сказала.

— Ви ж не старші за мене! А дух вашого листа був такий по-

важний! Я така рада, що ви зайшли.

Почала точитись легка балачка. Мотря вправно вела нею. При цьому її обличчя зовсім вкладалось у зміст її слів. Яка артистка! — подумала Анничка.

Настав час прощання. Мотря:

— Дуже мені приємно, що вдалося розчарувати вас. Це відносно тієї матрони. Не думаєте, що це могло б повторитися в майбутньому?

— О, ні! — відповіла Анничка. — Тепер я вже бачила вас і здається мені, що й пізнала.

Небагато днів проминуло, як Мотря несподівано зайшла до Яворових. Анничка заметушилась.

— Ох, чому ви не прийшли на наше свято? Я такий чудо-

Докія Гуменна серед членок радієвої колегії 22 Відділу СУА в Шикаго. Зліва до права: пп. Анна Ганкевич, Докія Гуменна, Юлія Назаревич, у другому ряді стоїть п. Уляна Терлецька. — Світлину виконав безкорисно п. Михайло Даркович, власник фотографічного заведення в Шикаго.

вий торт спекла. Спеціально для вас! І вдався прекрасно.

— Мабуть з'їли на моє здорівля? Не згадуєте чи було й вино, без якого торт не смакує?

На таку замітку Анничка спробувала й собі такого делікатно-вщипного стилю.

— Добре, що знаю! Дуже люблю, коли хтось по правді каже, що бажає.

— А коли б я скажимо хотіла ограбити вас із вашого душевного спокою?

— Та це ви вже не можете!

Складна усмішка появилася у Мотрі на устах. Вона перевела легкий погляд в бік чоловіка Аннички. Останній сидів і немов задоволено слухав. Тоді Анничка швидко перевела балачку.

— Знаєте, яка досада! Пані Петрів висловились (а мені донесли), що я так „опустилась“! Що це значить „опустилась“? Мені просто ніколи за собою доглядати. Хіба ж я маю ще раз виходити заміж? Мене світ не обходить, я знаю своє домашнє життя, дітей, а ввечорі читаю...

— Щоб вам легше спалося?

— О ні! Я прекрасно сплю, засипляю, коли тільки пробіжу одну сторінку! Чи повірите, скільки я набігаюся за цілий день? Я ж усе собі шию сама й дітям. Ось погляньте, як вам подобається ця суконка?

Анничка встала й обкрутилася. Чоловік мабуть відчув контраст між елегантною постаттю Мотрі, а незугарною Аннички.

— Тобі ще треба б трохи схуднути, Анничко, до цієї суконки!

Мотря помітила, що це було не в смак Анничці і повернула розмову в інший бік. Прямо звернулася до Яворова.

— Скажіть мені, як розуміти недавні вибори управи? Здається створено компроміс?

— О, ні! — спішно відповів Яворів. Балачка перекотилася на громадські теми. Анничка почала нудьгувати й раптом вибачилась. Щось пригадала.

Мотря посиділа ще хвилику, встала.

— Ви добрий дискусант... Тільки мені вже час у дорогу...

Почала поправляти свою зачіску. Чоловік Аннички подав їй нагортку і вдихнув незаметно подув її пахощів. У тій хвилині увійшла Анничка й завважила це.

Мотря попрощалася:

— Яка мила ваша хата! Подивляю ваш господарський талант!

Анничка вже зовсім вимушено відповіла:

— Заходіть, прошу вас! Побалакаємо ще, я так люблю товариство! !

Ще одна зустріч на забаві...

Анничка з'явилася у стилевій зачісці та елегантній сукні. Все це коштувало „маєток“ Сіла визиваюче на першому пляні. Нишком оглянулася за Мотрею та її не було видно. Анничка розчарована стала зразу нудьгувати.

Згодом блукаючи по менших кімнатах, завважила в одній з них Мотрю у розмові з якимсь старшим паном. Він щось заподливо вияснював. Анничка підійшла ближче, але Мотря не помічала її. Брови Аннички зісунулися в переніссі, погляд її стверд. Вона була цікава знати, про що йде мова, що її не помічають. Подивилася на свого чоловіка, але й він наче б нічого особливого не завважив.

— Що це в Мотрі за товариство? Ніби не помічає нас!

— Це голова управи. Мабуть перекоує її, щоб допомогла йому в боротьбі зі спекулянтами в теперішній купівлі Народного дому.

— Хіба вона тут pomoже?

— Поможе! Її виступу бояться хитренькі шахраї!

— Невже без неї щонебудь могло б обійтисся? Її виступу бояться? Ох, хлопцї, до чого дійшли! Треба б щоб їм баба помогла! !

— Ти, Анничко, цього не розумієш!

— Ясно, що не розумію! Ї не хочу розуміти. Добре, що вона все в тебе розуміє. Відьма, от що тобі скажу!! Відьма,

що всіх вас за ніс водить, разом із твоїм головою!

Обурено крутнулася і відійшла. Яворів зовсім не схопив, у чім діло. Чого це його дружина виляла на нього таку злість? Пішов повільним кроком до залі танців. Став собі збоку й приглядався парам, що кружляли. Згодом почув, як хтось підійшов позад нього і став. Це була Мотря. Коли Яворів оглянувся, помітив в її очах докірливий погляд.

— Ви самі? Де дружина?

— Десь відійшла. Пошукайте?

— Ні. Ходіть, потанцюємо. Вона мабуть за той час зявиться.

Так і було. Анничка дійсно швидко з'явилася. Мотря всмінулася до Яворова.

— Бачите, є пані Анничка.

Підійшли до неї. Мотря чомусь розсміялася. Але раптом сказала:

— Я й не пізнала вас, пані Анничко, така ви струнка в цій суконці. Мабуть не самі шили, правда?

Анничці дуже сухо зробилося в горлі.

— А, ви завважили? Я думала, що вас цікавлять тільки високі справи!

— Ласкава пані, наші вбори це теж високі справи. До побачення! Маю ще намір поглузувати з когось, що в нього краватка ввесь вечір на один бік висіла. Заходьте, пані Анничко, до мене в суботу. Буде невеличкий мистецький вечір. Будемо читати Зінаїду Тулуб, а для вас Холодну або Вільде. Плеяда жіночости, правда?

Прощалася з чарівною усмішкою. На відході ще вловила слова Аннички до чоловіка:

— І звідки вона знає, що я люблю Вільде?

УКРАЇНСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ З РИМУ

У червні ц. р. передано через радіовисильню Рим слово п. Марії Дими, голови Ліги Українських Католицьких Жінок до жіноцтва на Україні. П. Марія Дима прибула до Риму, щоб зложити поклін Св. Отцеві, після конгресу М.М.М. у Брюсселі.

Звуки з надхнення

Коли ви не чули й ніодного звуку з-під смика Зої Полевської, то все одне полонить вас чар її молодости. Вона розкажує про Відень та Італію, а її світло-карі очі сяють на згадку про ці дні її перших успіхів. Ви слухаєте про її пляни й сама її усмішка пориває вас піти з нею в цю мандрівку.

Так — Зоя чарівно молода й життєрадісна. Та помимо того за нею роки поважної праці. Вже її дитинство було окутане музикою, бо її батько визначний піаніст, а мати — це відома в Україні челлістка-педагог. Тому музична освіта Зої проведена дуже дбайливо. У воєнні роки вона завершилась у Відні, де Зоя зустрілась уперше з великим музичним світом.

І цей її відразу прийняв. Кілька виступів із віденською фільгармонією промостили їй дорогу. Та Зою й її батьків-музик притягала інша країна. Повоєнна Італія — хоч пригноблена знищенням — проте живо відбудувала своє музичне життя. Першою зупинкою було Міляно, а точніше театр Скаля. Пізніше Фльоренція, а потім вічне місто — Рим.

Тут пройшли чотири роки. Які вони були багаті! Як легко було творити під синім італійським небом, впиваючись красою вічних мистецьких творів... А довкруги краєвид і квіти, — квіти, яких вона так любить...

І Зоя згадує. Рим, Неаполь, Барі... І всюди концерти, виступи, зустрічі. Венеція з палацом Вендрамін, де тепер радіовисильня. А колись у ній жив і помер Вагнер. А потім концерт у палаті дожив і квіти і товпа народу, що провожала її до гондолі. Чарівна, місячна ніч...

Так, Італія має музичний клімат, що його потребує молодий талант. Це велике перехрестя мистецтва, де зударяється краса з життям. Одне обдаровує одного, а з цього знову родиться нове.

Полевські здобули тут добрих приятелів. Молода Зоя ді-

стала відзначення Ватикану — орден „дама д'оноре ді меріта“, — що його дістають визначні мистці. Її портрет намалював маляр-українець Науменко, що

Українська челлістка Зоя Полевська

саме закінчив академію мистецтв у Римі, а скульптуру вирізьбив Рікардо Мінотті, італієць. Композитор Альфредо Каstellя присвятив їй кілька своїх творів. У Швейцарії публіка та критика також прийняли Зою ентузіастично. Як rado згадує вона Женевське озеро, прекрасний парк, а над тим білі вершини Монбляну, що губляться в височині...

На одному виступі почув її посол Канади й запропонував поїздку. Полевські вже прямували до ЗДА й формальности були майже закінчені. Та запрошення було приманчive. Після соняшної Італії стала першим пристановищем холодна Канада. Тут у Монреалі в 1951 р. відбувся перший її концерт.

А пізніше — Карнегі Гол у Нью Йорку, оцей великий етап мистців на їхньому шляху. Слідом її виступу залишилась там її світлина, що висить поруч небагатьох музик світової слави. „Українська челлістка“ читаємо

під прізвищем мисткині, що дивиться на глядача своїми світло-карими очима.

Почались концерти. Рочестер, Клівленд, Гартфорд, Дітройт і низка інших міст, де люблять музику. І всюди ще й горстка земляків щиро й тепло вітає її появу на сцені, посилаючи рідні квіти в подарунку. І всюди летється з інструменту рідна мелодія, бо Лисенко, Ревуцький, Барвінський і Фоменко — це невідступні музики її репертуару.

І Зоя Полевська входить у музичне життя Америки. Воно інакше, як італійське, каже вона та неменш інтензивне. Тут люблять і плекають музику в клубах і світських домах і музична публіка неменш вдячна й ентузіастична. Та все життя інакше і його пізнає тепер молода мисткиня.

Мова не справляє їй труднощів. Мандруючи країнами Європи вона вивчила легко німецьку, французьку й італійську мову. Тепер без труду завоює собі англійську, яку так легко вловлює її музикальне вухо.

Позатим працює багато. Інструмент — це диктатор, який бере в полон і не пускає. Найрадше любить італійських майстрів, але також із захопленням грає Баха, Дворжака, Чайковського, Шопена та українські транскрипції, які здебільшого спеціально нею зроблені. Пробує грати й власні композиції.

А коли їй важко і хочеться відітхнути, тоді йде до музею. Тут, серед творів мистецтва, провірює своє самопочуття. І скоро знов запалюється жадою творити й відтворювати і знову ллються звуки з-під її смика. Та правдиве відпруження дає їй тільки природа. Зелена мурава й тінистий ліс, ось що дозволяє їй цілковито відотхнути.

А тепер знову у підготові нова поїздка. Нові люди, нові враження й... нові успіхи. ЛБ.

Із листів до Редакції

Коли залунала українська пісня...

У журналі „Н. Ж.“ ч. 9 за вересень 1952 у статті С. Нагірної прочитала я згадку про фестиваль словянських хорів у Празі в 1928 р. Цього року минає 25 років від тієї памятної для мене, як учасниці, дати. На цьому місці хочу подати деякі доповнення до спогадів С. Нагірної.

1. У Чехії були в тому часі два студентські хори, Подєбрадський і Празький і обидва ці обєднані хори брали участь у фестивалі. Маю світлину наших хорів на естраді й нараховую аж 127 осіб, а не 60, як подає С. Нагірна.

2. У фестивалі приймали участь болгари, хорвати, словінці, серби, росіяни, поляки, лужицькі серби й українці, які за азбукою виступали останніми.

3. Чехи виступали двічі, раз хором у 400 осіб, а другий раз обєднані хори з цілої Чехії (до 5.000 осіб). На жаль, не можу пригадати прізвища їхнього славного диригента. Не знаю, про який чеський хор згадує С. Нагірна, кажучи, що їх мабуть було біля 250 осіб.

4. Крім згаданої першої пісні „Зелений гай, пахуче поле“, — думаю, непогано виконали ми „Почаївську Божу Матір“, де заспівував барітон М. Самойлович. Це технічно трудна до виконання композиція Вериківського, в якій кожна партія ділиться на три голоси, себто перші, другі й треті сопрани, перші, другі й треті альти ітд. Тут П. Щуровська показала досконалу техніку й музичну дисципліну свого хору. Ми дістали грамоту й великий лавровий вінець, а кожен співак бронзову відзнаку фестивалю. Нам не так ішло про нагороду, як про те, щоб зарепрезентувати перед чужинцями нашу пісню, яка „не вмере, не загине“, як казав Шевченко.

Інж. Лідія Гадзяцька
Гренд Репідс, Миш.

Українська хата в Бельгії (Уривок із листа)

Я вам дуже вдячна за бажання мені допомогти в тому, щоб моя хата дістала український вигляд. Признаюсь, що коли приходять до нас знайомі бельгійці, то все здивовані виглядом нашого мешкання. Ми придбали недавно тому досить дорогі меблі і в тому ціла суть справи, що вони прості й гарні. До того наші вишивки, серветки, рушники та наші картини на стінах дають певний чар, що його чужинці зараз відчувають. Не дивно, що ми з чоловіком почуваємось щасливо в цій атмосфері.

Звісно, це все вимагало доброї волі, бо легко влаштуватися людям заможним. А коли треба самому боротися за кожен річ, тоді воно трудніше, але й приємність та особисте вдоволення велике.

З початком нового року ми перебираємось над голяндську границю. Там прекрасні околиці, які пригадують чоловікові Україну (бо я, як знаєте, хоч українських батьків, проте України ніколи не бачила). Дуже тішуся з цієї зміни, бо будемо серед природи, а для нашої маленької Надійки це краще, як у місті. Тоді зможу скорше зладити світлинки з нашого мешкання, наприклад із вітальні, щоб Ви її також побачили, коли цього бажаєте.

С. Зелена

Анвер, Бельгія.

ІЗ МИСТЕЦЬКИХ ВИСТАВ

З нагоди 75-ліття у лютому ц. р. Олени Кульчицької влаштував музей етнографії і мистецького промислу львівської філії Академії Наук УССР виставку її праць.

Молода українська малярка із Сан Павло в Бразилії — Таня Тамарська намалювала портрет Головного Отамана Симона Петлюри для вистави 100-ліття Парани, що відбудеться незабаром.

ІЗ ПРОВОДУ СФУЖО

Зїзд КУК-у в Вінніпегу

У четвертому зїзді Комітету Українців Канади взяла участь голова СФУЖО п. Олена Кисілевська. Засідаючи у президії конгресу, п. голова мала нагоду висловити привіт від СФУЖО, в якому підкреслила вагу зїзду та побажала йому успіху від українського зорганізованого жіноцтва.

У рямцях зїзду відбулись також наради Комітету Українок Канади. Делегатки склали цікаві звіти про свою працю на місцях (п. Боянівська з Вінніпегу, п. Ковбель з Торонта), що показали, як можна успішно розвинути працю цієї організації. На жаль не маємо ще вісток про вислід нарад та поновний вибір управи.

На бенкеті КУК-у промовляла п. голова про наше відношення до Канади й її демократичного устрою. Промова зібрала бурю оплесків і щире зацікавлення нашої молоді, що вже народжена в Канаді.

Зустріч із громадянством Парижа

Дня 5. липня перевів Союз Українок Франції зустріч делегаток із конгресу М.М.М. із українським громадянством Парижа. Реферували пп. Ірина Павликовська, фін. референтка СФУЖО, Наталя Гладій, член управи СУФ-і і Анна Сапрун, голова СУФ-і.

Тоді коли п. І. Павликовська подала коротко історію звязків українського жіноцтва з міжнародними організаціями та роллю СФУЖО в тій ділянці, п. Н. Гладій зясувала перебіг конгресу та описала подробиці нашого виступу. П. Анна Сапрун доповнила це своїми спостереженнями із розмов з різними делегатками конгресу.

Присутні слухали з зацікавленням звіту пра наші взаємини з міжнародними чинниками, що розвиваються в плянову співпрацю.

Ті, що перевели Конвенцію СУА

Вже прогук шум довкруги десятої конвенції СУА, вже почала урядувати нова Управа. Та не забулись труди й клопоти, що їх поніс Конвенційний Комітет у Дітройті. Бо переведення цього зїзду, що вперше відбувся на заході Америки, вимагало неабиякого вміння. Конвенція це не тільки зібрання делегаток та переведення нарад. А це є — різні етапи й імпрези, що в цілому творять зїзд та його атмосферу.

Вже 4. жовтня 1952 відбулись основні збори Конвенційного Комітету у Дітройті. Відкрила їх голова Філії Марія Ясінська, а секретарка прочитала лист із Централі у справі наміченої конвенції. Постановлено вибрати до Комітету членок з усіх Відділів СУА, що діють у Дітройті. Склад Комітету оформився остаточно аж 15. жовтня, коли то головство прийняла п. Марія Прокопович. До Комітету увійшли: пп. Марія Ясінська (23 В.) і Софія Сігда (61 В.) — заступниці голови, Марія Черіба (23 В.) і Євгенія Медвідь (58 В.) — секретарки, Розалія Стисловська (23 В.) — скарбничка,

Членка 42 Відділу СУА п. Тетяна Цісик закінчила з успіхом дентистику у Філадельфії

Євгенія Будзяк (26 В.) — фін. секретарка, Павлина Боднар (23 В.) — господарська референтка, Анастасія Волкер (37 В.) і Стефанія Заплітна (26 В.) — пресові референтки, Ірина Іваницька (26 В.) — референтка мистецтва, Ірина Козаченко (23 В.) — референтка бенкетова, Анна Сидорик (58 В.) — реф. реєстраційна, Іванна Драгінда (58 В.) — реф. гостинна, М. Цісарук (5 В.) реф. концертна, Павлина Будзол (5 В.) — реф. програмова, С. Бурбан (23 В.), Ф. Сіділо (31 В.), Д. Генік (5 В.), К. Хомяк, Т. Стельмах (26 В.) — членки.

Голова М. Прокопович зясувала ціль і завдання Комітету. Працю поділено на різні відтинки, що мали потім зложитись в одно ціле.

І так найперше почалась підготова програмової книжки зїзду, концертної програми та запевнення залі й приміщень для делегаток. П р о г р а м о в а книжка мала друкуватись у Філадельфії та деякі тексти й оголошення треба було тут зібрати. Цим займались пп. Прокопович, Будзол, Боднар, Бортник, Бурбан, Сіділо, а помогли також пп. Стельмах і Бук. Концертну програму нетрудно уложити у Дітройті, бо мистецьких сил не бракує. Але устійнення програми та переговори з мистцями зайняли п. М. Цісарук багато часу й труду. Залею для конвенції зайнялась президія комітету, а готелеві кімнати для делегаток забезпечили членки молодечого 58-го Відділу.

Що ближче наближався речинець конвенції, то більше виринало завдань. Почали діяти пресові референтки, реф. нар. мистецтва почала вибирати експонати, а референтка бенкету уклала листу гостей, що їх треба було запросити. І так п. Волкер дала короткі повідомлення про підготовку конвенції до місцевої англійської преси, а п. Заплітна вислала до всіх українських організацій запро-

шення на бенкет і концерт. П. Іваницька переглянула етнографічну збірку Централі СУА й доповнила її кількома мистецькими експонатами з Дітройту. П. Козаченко подбала про запрошення визначних американських гостей на бенкет, як губернатора Віліямса, посадника міста Кобо, його заступницю радну Марію Бек та ряд визначних американок. Завдяки заходам п. Козаченко управа міста вивісила в день конвенції таблицю з привітанням для СУА. А підготовою самого бенкету зайнялась п. Павлина Боднар з допомогою членок: пп. Кульчицької, Годованець, Небоженко, Білик, Скочиліс, Слупецької, Ратушняк, Попович, Кищук, Бурбан і Темнюк.

Кілька днів перед конвенцією закипіла праця. До конвенційної залі привезли машинку до писання та інше канцелярїйне приладдя. На сцену стягають потрібні декорації для „Лісової Пісні“ (скільки труду коштувало роздобути справжню беріску!), в долінній кухні варять і печуть, у бічній кімнаті завішують килими. А 58 молодечий Відділ готує прийняття для делегаток у готелі, щоб могли першого вечора привітатись та познайомитись. Його завданням є також реєстрація делегаток та допомога в часі бенкету.

І коли дня 30. травня голова СУА п. Олена Лотоцька покликала Конвенційний Комітет на сцену, то кожна йшла туди хоч втомлено, але з почуттям сповненого обовязку. Та кожній ще шибали думки по голові, що ще те й інше треба б зробити!

З подивом і вдячністю згадують учасниці конвенції осяги цього жіночого гурта. Напевне були й недотягнення, може й перетомились наші жінки у Дітройті від непосильного тягару. Але виказали добру волю і щире серце, а це треба цінити в першу чергу у такому великому почині.

Подаруйте знайомій чужинці **“Spirit of Flame”** Лесі Українки і **“Ukrainian Arts”!**

НОВІ КНИЖКИ

Олена Звичайна: **Миргородський ярмарок**. Накладом Ліги Українських Політичних Вязнів, Мюнхен, 1953. 3 передмовою проф. Г. Ващенко. Стор. 48. Ціна 30 цнт.

Авторка присвятила книжечку „мільонам українців, що впади жертвою штучного голоду“. Цей нарис — схопив тему в одному аспекті й випровадив її дуже зручно перед читачем.

Саме сто років перед голодовою катастрофою описав Миргород Микола Гоголь. Він малює чарівну українську ніч з її зорями, „яких підрахувати годі“, спокійний побут тихого міста та яскраві постаті його мешканців. Із-під його пера розливається чар своєїрідної ідилії, що зберегла в собі дух старовини.

А сто літ пізніше? Ярмарок у Миргороді це вже не те муроване місце людей, не той рух і гомін, що здалеку викликає враження водоспаду. На цьому ярмарку панує моторошна тиша. На ньому зустрілись два ворожі світи, що міряють зневажливо свої сили. З одного боку опухлі від голоду селяни, що винесли останнє прадівське добро зі своїх скринь, а з другого безжурні гамірні курортники, що хочуть його за безцін придбати.

В оці зіставленні двох картин авторка впровадила ще одну гоголівську постать. „Сибічно приємна дама“ колишнього поміщицького середовища воскресла теж у Миргороді. Та це вже советський продукт, ота Ревека Миронівна, що „мала закінчену вищу освіту, знала кілька мов, дуже мило грала на роялі й орієнтувалась у літературі!“

Епізод „двох дам і селянки“ показав знов удар цих двох світів. Він і притримив може своєю яскравістю трагедію діда Михайла Самодина, що відбуває востаннє свою хресну дорогу на Миргородський ярмарок. Він лежить уже „до всього байдужий“ під високим тном чепурного будинку, як сотні й ти-

У ПІДГОТОВІ ДО ВИСТАВИ

Через пресу вже перейшла вістка про те, що підготовка до міжнародної жіночої виставки у Нью-Йорку, що відбувається щороку в листопаді, вже почалась. Створився комітет із представниць різних жіночих організацій і розплянував роботу.

Вона й вимагає докладної застанови. Участь у цій виставці нелегка. Потрібне велике організаційне зусилля, щоб роздобути фонди і перевести гідно наш виступ. Минулорічна участь показала вже шлях до цього.

Місце на виставці дуже коштовне. Його можуть лише частинно оплатити відсотки з продажі експонатів. У значно більшій мірі треба роздобути кошти з продажі білетів і підготовних імпрез. Тому й заходиться вже комітет коло цієї справи, хоч виставка ще далеко. Бо втримати своє місце серед інших націй Нью-Йорку мусимо. Воно дає нам багато корисних нагод.

От хочби показ нашого народнього мистецтва перед мешканцями Нью-Йорку. „Вільна Україна“ читали вони торік над нашою стійкою. Чому вільна? розпитують. А як це гуцульські вироби в вас? Поляки кажуть, що це польське! А де лежить Україна? питають знову інші. Чи це не частина Росії? Оттак товпляться питання, на які треба дати швидко відповідь. Звичайно доповнює її летючка в англійській мові, що лежить наготові.

Не бракує й злобного підхо-

сячі українських селян того памятного 1933 р. І слова Гоголя, що „не той тепер Миргород“ жорстко справдились щойно тепер. Лише річка Хорол „тече собі срібляста, грайливо-гомінка і впевнена у вічній красі своїй...“

Нарис незвичайний своєю побудовою — на межі публіцистики й літератури. Та в цьому може й лежить його освідомна сила, що запевнює йому тривке місце в матеріалі про голод 1933 р. **Л. Б.**

ду в відвідувачів. „Вільна Україна“ прочитав спровола один добродій і звернувся з іронічною усмішкою до дижурної пані в народньому вбранні. „Де така є?“

„У наших серцях“, відповіла вона гідно, змірявши його. „І в нашому майбутньому“, додала, коли він не знав, що на те відповісти.

Оттаку працю проводять наші вишивки й килими. Та виставка, що триває цілий тиждень, дає й інші нагоди до інформативної. Танкові виступи наших дітей, показ наших строїв, танків і пісень — все це сполучене з поясненням про Україну. Святочно накритий стіл свідчить про культуру нашого побуту. Добірне печиво також говорить про багатство нашої країни.

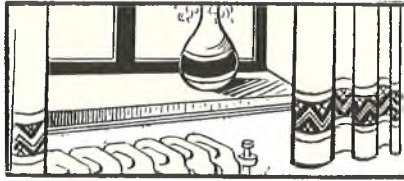
Та все це вимагає обдуманого підготовки. Зібрати експонати й упорядкувати кіоск — це одне. На невеличкому просторі треба показати все якомога вирізно. Експонати мусять бути щороку нові та інакше подані. І хоч торічна декорація була дуже цікава (чотири нар. строї уложені на стінгах), то вже не сміє повторитися. Також інформативна летючка, що була майстерно зредагована й ілюстрована, вже мусить бути нова і так же дбайливо зладжена.

Також танкові й вокальні виступи вимагають всієї уваги. Торік це був регіональний показ одягу, танку і співу. Цього року можна подумати про обрядовий виступ (коляда, вертеп), як це дуже влучно перевели шведи. Торічний Великодній стіл може цього року заступити інший.

Ось у коротких зарисах — розмір цього завдання. А далі ще слово матимуть співробітниця вистави і українська публіка Нью-Йорку. **Л. Б.**

ІЗ ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛИ

Дня 20. червня відбувся в Клубі Союзу Українок в Аделаїді, Австралія реферат на тему „Українська жінка у визвольних змаганнях“. Доповідницею була п. mgr. М. Меркле.

У НАШІЙ ХАТІ

Декоративна тканина

У попередньому числі „Н.Ж.” почули ми голос української емігрантки, що хоче влаштувати мешкання по своєму. Люба Вітошинська розкажує, як українські жінки у далекій Аргентині заходяться коло того та пробують спорудити килими. „Та вони користуються вишивковими зображеннями. Думаю, що треба б застосувати окремі килимові зображення до того. Та де їх узяти?”

Сумнів Л. Вітошинської каже про правильне її вичуття. Вона відчуває, що вишивковий взір, призначений на малу площу рукава, не годиться на стіну. Бо взір, вишитий руками й іглою, мусить бути дрібний у зарисах. Він має зовсім інакше призначення, як взір килимовий. Взір на сорочці має — окрім символічного значення — прикрасити рубець, комір, пазуху, поділ, отже невеличкий простір тканини.

А килим? Він висить на стіні, покриває тапчан або лежить на підлозі. Його простір далеко більший і бачимо його з віддалі. Тому й композиція килимового зображення зовсім інакша. Все уложено в великих зарисах, а коли й трапляються дрібні, то вони підпорядковані цілості. І вкінці дають враження великого.

Отже вишивкового зображення не можна вживати на килим. Це є відоме правило, яким у нас навряд часто нехтують. Хіба не знаємо такі дивогляди, як дереворізьбу (чорну різьбу) або порцеляну з вишивковим узором? Взір, не придуманий до матеріалу, вражає на ньому чужо й наліплено.

Звідкіля взяти килимових зображень? — питається Л. Вітошинська. Такі запити напливають часто до „Нашого Життя”,

Видно, що не тільки в Аргентині призадумуються над тим молоді господині. Хочеться нашим стародавнім звичаєм завісити стіну над ліжком чи тапчаном.

Та тут мусимо цих охочих знов розчарувати. Не тому що не можна спорудити килимових зображень. А тому, що вишиваний килим — це таки не килим.

Справді, призадумайтесь! Хіба можна вишивкою досягнути того самого ефекту, що мав наш стародавній, тканий килим? Цю гладку площину тла, ті рівні лінії рисунку! Ніколи світло не падатиме так м'яко, ніколи взір не виступатиме так виразно на вишиваному шматку, як на справжньому килимі.

Отже зясуємо собі, що вишиваний килим це „сурогат”, як пише Л. Вітошинська. А сурогатів не хочемо в нашій хаті. Коли стараємось вірно зберегти нашу традицію, коли хочемо вдержати наш побут на чужині, тоді й не фальшуймо прикраси нутра нашої хати.

А як завісити стіну, питається молода господиня. У сучасному мешканні мало меблів, картин ще немає змоги придбати. Хочеться надати мешканню привабливий, затишний вигляд. Чим прикрити стіну над тапчаном чи дитячим ліжечком?

На щастя існують декоративні тканини. Їх тепер часто стосують у мешканні поруч завісок. Тканиною згвішують двері, тканиною накривають тапчан і тканиною завішують також простір, що його хочемо прикрити. А тканина може бути гладка або взориста. А тут знайде примінення наш взір.

Та не вишивковий взір, ні! Він і тут був би за дрібний. А візьмим його наприклад із полтавської плахти й уложим ша-

хівницею по цілому просторі тканини. На сірому грубом полотні різноколірові клітки, вишиті волічкою. Який це був би гарний ефект! Або пригадаймо собі сільську верету у коліриві смуги! Пошукаймо подібного вовняного або полотняного матеріалу і перетягнімо в певних відступах різноколіровими смугами волічки!

Це може й завдасть нам певного труду. Та в кожному разі меншого, як вишиваний килим. А матиме значно кращий ефект. Бо перенесе стиль нашої тканини в мешкання на поселенні і засвідчить про наш вироблений смак.

Не згадуючи вже про те, що воно куди практичніше за килим. У гарячому кліматі, в якому живе більшість із нас, дуже важко вдержати ціло важкі вовняні тканини. Вишивані чи ткані, вони скоро підлягають знищенню. І ще більше жаль стає, коли приходиться з ними розлучатись, коли вони стільки праці нас коштували. **Зірка**

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дня 18. червня 46 Відділ ім. О. Басараб по місячних сходинах вшанував 25-ліття подружжя членки Марії Сенюк. Марія Сенюк — довголітня членка Відділу, жертвенна громадянка, зразкова мати трьох синів. Переведена збірка дала 16 дол., з того призначено 10 дол. на церкву, а 6 дол. на „Наше Життя”.

**

У червні ц. р. закінчила студії дентистики членка 42 Відділу Тетяна Цісик. Членки 42 Відділу щиро радіють успіхом своєї новоприбулої подруги й бажають їй скоро відкрити у Філадельфії свою дентистичну приймальню.

ВТРАТА РІДИНИ В КОНСЕРВАХ

У цей порі року консервування йде повним ходом по домах. І знову ті самі проблеми виринають, що минулими роками. Ось одне варення овочів викликає непевність. Слоїк за слоїком напів порожній. Що може бути за причина, що рідина зменшилася? Чи відкрити слоїки і наповнити наново? Такі й інші думки турбують дбайливих господинь.

На це може бути кілька причин.

1. Затісно напакований продукт перед стерилізацією. Зварений продукт зсідається разом з рідиною витворюючи порожняву.

2. Занадто раптове кипіння води в часі цілого процесу стерилізації.

3. Раптове відкриття тісно припасованої покритки котла може витягнути рідину зі слоїків через раптову зміну тиску повітря.

4. Якщо вживається паротисний котел (пресюр кукер) завищений тиск пари може витягнути рідину зі слоїків, або коли тиск пари не є регулярний і знижується то підноситься в часі стерилізації.

Напів порожній слоїк не повинен клопотати господинь, якщо продукт докладно простерилізований. Непотрібно таких слоїків доповнювати, бо після доповнення прийдеться ще раз стерилізацію переводити і продукт може переваритися. Оглянути кожний слоїк по охолодженні. Коли накривка добре склеєна і слоїк тісно замкнений, то продукт переходить.

Савеля Стечишин

КРЕМИ

ЄВГЕНІ ЯНКІВСЬКОЇ

й інші косметичні вироби

можна набути в виробі:

MONA LISA COSMETICS

Medical Building

312 Bathurst St.

Toronto, Ont., Canada

КЛОПОТИ З ЗАЧІСКОЮ

Літньою порою дуже багато жінок нарікає на зачіску. І хоч літо вже минуло, проте хочу спинитись на цьому, бо осінні спеки нераз теж дошкульні. А не шкодить набрати досвіду, що може придатись на другий рік.

Знаючи літню невігоду — керманічі моди впровадили зачіску. Волосся зрізують доволі коротко, майже в стилі чоловічому. Це дозволяє підстригти карк, в наслідок того голова не пріє. Але хто не любить цього (це до лиця тільки молодим і свіжим личкам), то лишає трохки довше волосся. Коли воно ціле в кучерях, або лише кра-

~~~~~  
Вже вийшла з друку  
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА

## МЯСИВА

Ціна 60 ц.

Замовляти в Централі СУА

~~~~~

ечком голови, його легко перечесати і зачіска завжди свіжа.

Але є жінки, що не хочуть на літо стинати волосся. Мовляв, не можна в кожному напрямку йти за модою. Та тоді треба підчесати його вгору, придержуючи гребінцями, а зпереду уложити льоки. Така зачіска при свіжо зробленій ондуляції все виглядає добре і на день і на вечір до елегантної сукні.

Та літо вже за нами й не одна з нас бачить, як необачно їй спалило сонце волосся. Його треба відживити, щоб воно знов набрало сили. Такі заходи роблять косметичні заведення, але є добрі середники, які можна застосувати вдома. Їх порадить кожен досвідчений аптекар, чи поважна косметична виробня.

З домашніх засобів добрий відвар із цибулевих лушпин. Та він дає волосю рудаву закраску й тому не всі жінки його люблять. Відвар мусить бути сильний і ним полочеться свіжо вмите волосся.

Євгенія Янківська

Д-р Зоя Плітас

ВІДПОЧИНОК

Кожний живий організм потребує відпочинку після праці. Отож і жінка, повернувшись з праці, мусить спершу відпочити перед тим як почати іншу роботу в хаті тощо. Особливо це важно для жінок, які тяжко працюють або занадто перевтомлюються внаслідок швидкого темпа праці.

Щож треба робити для скоршого відпочинку? — Перше маємо увільнити свої мязи від напруження (сидячи або краще лежачи). Добре є заплушити очі, щоб відпочив і наш зір. Для кращого обігу крові та більшого притоку кисня до крові треба зробити кілька глибших вдихувань; також увільнити одяг і взуття. Помагає теж покласти ноги вище (можна покласти їх на подушку).

У вогкий та гарячий час слідкувати за одягом — відповідно легко вдягатися.

Щоб відпочити досконало, то й психічний стан людини має бути зрівноважений: стаоатися під час відпочинку ні про що не думати.

Але найкраще людський організм відпочиває під час снання. Тому не сміємо цим нехтувати і вкорочувати снання.

У вільні від праці дні, а також в час своєї відпустки людина мусить проводити як можна більше часу на свіжому повітрі. Купання та плавання, розумне перебування на сонці та повітряні купелі додадуть організмові потрібної сили та енергії може й на цілу зиму.

Хто не турбується про свій відпочинок та рекреацію у вільний час, той вкорочує своє життя, руйнуючи своє здоров'я. І не на користь прийде той заробіток ні для себе, ні для родини!

ОСТАНКИ З ШИНКИ

Кінець шинки буває жилуватий і вже не дається кряти на скибки. Його можна змолоти на машинці і вимішати з дрібно покраним огірком. Дуже добра мазанка на сендвічі.

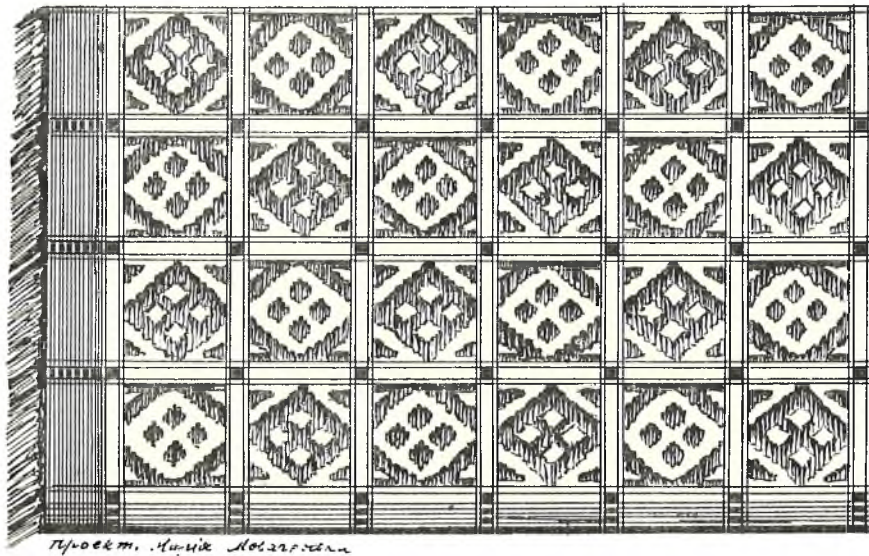
Українська вишивка

ДЕКОРАТИВНА ТКАНИНА на мотивах полтавських плахт (Проект Марії Морачевської)

Запроєкована тканина надається як до модерної обстановки, так і до давнішої. Впрова-

дження виразно виступають. До них надаються грубіші вовняні, бавовняні або льняні нитки. Ча-

Проект Марії Морачевської

джує дуже зручно наші народні мотиви в сучасну хату.

Матеріал найкраще вжити грубший, рідко тканий, простого сплету полотна, як наші грубі конопляні мішки. Поміж фабричними матеріялами можна часом знайти рідко ткані, дещо грубіші тканини, в яких нитки

сом можна дістати грубі, рідко ткані мішки з юти, а їх можна переволікти кольоровим ликом. Така тканина зовсім невразлива на молі.

У цьому проєкті тканини — стіби дуже прості, бо тільки — перетягнення й переволікання ниток,

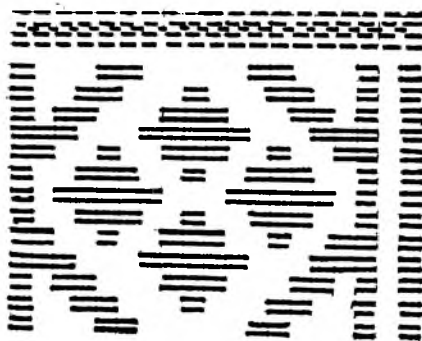
Зіставлення красок може бути різне. У народніх плахтах Лівобережжя тло буває цеглово-червоне, чотирикутники ткані білою і смарагдово-зеленою на зміну з золотисто-жовтою та білою. Інші зіставлення красок більш спокійні бувають на темно-синьому тлі з соломяно-жовтою, зеленою і білою краскою. До сірого тла мішка можна вжити вишневу, білу й чорну. Трудно вичислити всі можливі комбінації. Хто бажав би їх більше, прохаємо звернутись по раду до авторки проєкту на адресу редакції.

Роскішні

ВИШИВАНІ БЛЮЗКИ

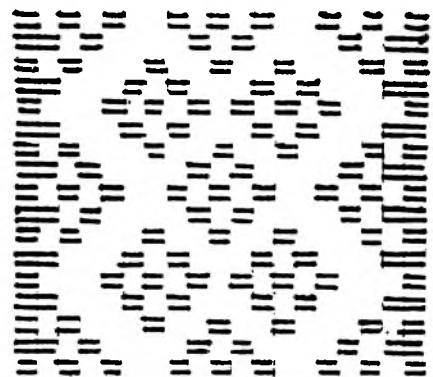
з найлону й батисту
знайдете
на кожну
величину

в **КООПЕРАТИВІ „БАЗАР“**
822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Взір до тканини

Оба мотиви взяті з полтавських плахт у природній величині. Взір можна виконати переволіканням у двох або трьох красках.

Український борщ

Потрібно на 4-6 осіб:

- 3-4 бурячки
- 1 ф. мяса (воловина або худа свинина)
- закришка (петрушка, кусник моркви, пів цибулі, два цілі зубчики часнику)
- коріння (пів лаврового листка, кілька зерен перцю)
- чвертка капусти
- ½ ф. помідорів
- 1 мала цибулька
- 2 картоплини
- 2 ложки масла

Пошаткувати бурячки, кинути ложку масла на них, залити водою й варити. Окремо приставити мясо і дати до нього всю закришку й коріння і варити півтори години. Коли бурячки м'яккі і юшка готова, перецідити її на бурячки. Вкинути покроєну капусту і 1-2 картоплини, покрані в великі кістки. Підварити, щоб змякло (не дати розваритись картоплі) і додати розварених помідорів, перетертих через ситко, нехай раз закипить. Вкінці вкинути січену цибульку, присмажену на маслі або солонині, як хто любить.

Подавати з пиріжками.

Юшка з бросквинь

Потрібно на 6 осіб:

- 1 ф. бросквинь
- 1½ л. води
- 4-5 ложок сметани
- 1 ложка картопляної муки

Бросквині помити, пократити, розварити враз із лушпинкою та кісточками і перетерти через ситко. Розколоти муку в воді і залити тим юшку, нехай закипить. Зняти з вогню, додати сметану, цукру до смаку, вкинути кілька кісточок, кусник цитринової шкірки і застудити.

Свинина в капусті

Потрібно на 6 осіб:

- 1 ф. свинини (від шинки)
- 1 ложка муки
- 1 ложка товщу
- 1 головка капусти
- 1 цибуля
- 1 ложка товщу
- 1 ложка муки
- паприка

Мясо пократити в кусники, обмачати в муці й посолити. Розігріти в ринці товщ, вкинути на нього мясо й прирум'янити з усіх сторін. Підлити водою і душити на легкому вогні 45 хвилин. Капусту пократити на кусники (не шаткувати), посолити й лишити на десять хвилин. Потім видушити і вкинути до мяса, додавши посічену цибулю. Душити все те 30 хвилин.

Підсмажити муку на товщі, аж зрум'яниться, залити водою, заварити, додати до капусти й вимішати. Заправити сіллю й перцем до смаку.

Начинювані помідори

Потрібно на 6 осіб:

- 6 помідорів сер. величини, добре дозрілих
- 2 твердо зварені яйця
- 1 цибуля сер. величини
- ¼ ф. бекону
- 1 яйце
- 2 ложки тертої булки
- 1 ложка січеного кропу
- сіль перець
- 2 ложки квасної сметани

Помідори помити, обрізати легко стверdle місце коло хвостика. З другого боку гострим ножом обрізати шапочку кругом верхка. Вибрати мякіш зі середини і перетерти його до ринки через ситко, щоб не було в ньому насіння. Посікти твердо зварені яйця. Посікти цибулю і підсмажити на товщі з бекону. Бекон пократити і рум'яно підсмажити. Додати сире яйце, тертої булки, кропу, соли й перцю і все добре вимішати. Начинювати тим помідори, прикрити обрізаним кружком і укладати в ринку, де розварений мякіш. Підварити на легкому вогні ½ год. Під кінець додати

сметану, яку ми розмішали з 2-3 ложками води.

Фашерована капуста

Потрібно на 4 особи:

- 1 головка волоської капусти
- 2 яйця
- 1 ложка масла
- ¼ ф. худой свинини
- кілька платочків бекону
- 3 ложки сметани

Розкратити капусту на половину і коротко обварити, щоб була податна. Відцідити, нехай простигне. За той час втерти ложку масла з жовтками, дати мелене мясо і вимішати. Із білків вбити шум, вимішати з маєю, посолити до смаку, а хто любить додати перцю. Обварену капусту розкратити ще раз на чверточки і начинювати маєю поміж листками. Стуливши листки, уложити капусту в ринці, якої дно ми виложили платочками бекону. Зверху посолити, залити гарячою водою до половини, прикрити покришкою і варити в рурі одну годину. Перед поданням залити підливу квасною сметаною.

Волоська капуста як каляфіор

Потрібно на 4 особи:

- 1 головка волоської капусти
- 2 ложки масла
- 1 ложечка тертої булки

Чвертки волоської капусти зварити в солоній воді, щоб змякли, але не переварити. Відцідити, нехай добре стечуть на цідилі. Розтопити масло на налисниковій пательні, класти одну чверточку за другою і прирум'янити з обох сторін. Окремо розтопити масло і прирум'янити з тертою булочкою. Полити капусту на полумиску.

Подавати з картоплею.

Галушки (книдлі) зі сливками

Потрібно:

- 1 літра звареної душеної картоплі
- ½ л. муки
- 1 яйце
- 1 ф. сливков
- ½ ф. цукру
- ½ ф. масла

2 ложки тертої булки
¼ ф. цукру-мучки

Посікти муку з картоплею, додати яйце і заробити тісто, стискаючи долонями до купи (не виробляти довго, бо рідне). Сформувати валок і покряяти на кусники. Сливки помити, повитирати і обгортати тістом.

Варити на киплячій, посоленій воді у широкій ринці, не вкладаючи багато галушок нараз. Коли готове, виїняти на цидило, полити зимною водою і виложити на полумисок. Полити маслом із булочкою і посипати цукром.

Салатка з дині

Потрібно на 4 особи:

1 кругла диня (сіро-жовта, в середині жовто-помаранчева)
1 ф. черниць
4 листки зеленої салати
¼ л. кремової сметанки
1 цитрина
цукор

Пообирати диню і покроїти в кружки, вибираючи зсередини насіння. Уложити на тарілці листок салати, а на це кружок дині. Черниці перебрати, сполкати і накладати в середину кружка, скропивши їх легко соком із цитрини. Посипати цукром і застудити в ледничці. Коли хтось любить, може замість цитриною, покропити вином. Сметанку вбити на шум і накладати на салатку перед самим поданням.

Коржик зі сливками або бросквинями

Потрібно:

½ ф. муки
¼ ф. масла
1 ложка квасної сметани
1 ф. сливок
1 ложка цукру
цинамон
2 сирі жовтка

Муку посікти з маслом, додати жовтка і сметану. Замісити тісто, але не вимішувати, лиш так, щоб злучити разом. Тісто приготувати день наперед і переховати через ніч у ледничці, в долішній частині. На дру-

Городина на зиму

Помідори на зиму

Помідори в слоїках на зиму— це велика поміч у приладжуванні страв. Юшка, підлива, додаток до городини чи мясива і так майже кожного дня прийдеться розігнатись по той помідор. Зимом вправді й свіжий можемо дістати, але дорогий та не має такого смаку й запаху. Дома заварені помідори напевне кращі під кожним оглядом, як фабричні, де продукція наладнана на велику міру.

Коли ще маємо можливість дістати помідори просто з городу та дозрілі на сонці, то вони і смаком і вартістю багато кращі, ніж ті, що дозріли у скринці. Та все одне — чи маємо помідори з власного города, чи мусимо закупити їх, шукаючи дешевого та доброго джерела заупу — все одно це нам під кожним оглядом оплатиться.

Спосіб приладження не є надто трудний і коштовний. Вимагає лиш трохи часу, а його навіть у наших можливостях можна знайти. Інакше приладжуємо помідорові повила на юшку й підливу, а інакше цілі помідори на городину.

Помідорові повила

Помивши помідори, треба їх докладно оглянути, вирізавши стверді місця коло хвостика та покряяти на чвертки. Зварити аж будуть м'які і зливати до приготованих слоїків. Приготова слоїків описана в ч. 7 (для бросквинь). Закрутити, поставити в холодне місце, нехай прохолонуть.

гій день розгачати, виложити на бляху і поколотити вилками. Сливки чи бросквині помити, повитирати, покроїти на половинки, вибрати кістки і укладати на тісті одну біля одної. Бросквині спарити і обібрати. Посипати цукром і цинамоном. Пекти на 350° около 45 хв.

Коли вживаємо на юшку чи підливу в зимі, перетерти через ситко. Заварюємо неперетирани бо зі шкірки походить гарна червонава краска м'якішу.

Помідори як городина

Помивши гарні помідори, залити їх киплячою водою й залишити на 20-30 хвилин. Обібрати зі шкірки, додати покряяну цибулю і варити 15-20 хвилин від хвилини кипіння. Посолити, додати трошки цукру та перцю. Накладати у приготовані слоїки, закрити й прохолодити. Залишити на ніч, обернувши їх горі дном, щоб перевірити, чи щільно замкнені.

Квашення капусти

Надходить час, коли давно колись у нас квасили капусту. Це був великий день у господарстві, коли то парили бочки, шаткували й солили. Тепер не маємо вже наміру так широко заходитись коло того, бо городини не бракує нам цілу зиму. Одначе наквасити один-два слоїки бажає кожна господиня. Бо свіжо квашена капуста має свій особливий смак, а квашеній вдома ніколи купця не дорівняє.

Вибирати тверді головки і спустити з них зелене листя. Обмити під біжучою водою і покроїти в чвертки. Вирізати з кожної чвертки качан і пошаткувати або покроїти ножом на вузькі смужки. Вкинути у велику посудину, пересипувати сіллю і дуже добре рукою вимішати. Коли відповідно посолене, втовкати тісно у слоїку з великим отвором, аж до верху. Можна переложити одною верствою яблук, бо вони надають капусті доброго смаку. Коли вже слоїк заповнився до верху, закрити отвір білою шматиною і приложити денцем (дощинкою), яку приважити тягарцем. Тиждень тримати в теплом аждоки юшка не сквасніє. Тоді поставити в холодніше місце. Від часу до часу помити денце і виполоскати шматинку.

Прогулянка до лісу

Наталя Забіла

ПО ГОРІХИ

Тепер в ліщину зайдем
Серед дубів старих.
— Ану, хто перший знайде
На цім кущі оріх?

Навипередки скачуть
Хлопчак за хлопчаком.
Гукають: — Бачу, бачу,
Горішок під листком.

Дівчатка не відстали,
Зірвуть — і на зубок.
В розважливій Тали
Вже повний козубок.

Одне лиш тільки лихо:
Мариночка мала
Нюдного горіха
Дістати не змогла.

Стоїть мала Маринка
З торбинкою в руці,
Блищать, як бісеринки,
Сльозинки на лиці..

— Хлопята! Так не гоже!
Невже із нас усіх
Ніхто не допоможе
Зірвати їй оріх?

Відразу стали в коло
Дівчата й хлопчачки
І з шелестом додолу
Пригнулися гілки.

— Мерщій, мала Маринко,
Сама усі зривай!
Маринчина торбинка
Наповнилася в край.

Мариночка сміється:
— У мене більш за всіх!
Луною віддається
По лісі дружній сміх

ЦІЛЮЩІ ТРАВИ

Ой, ой, нещастя сталось!
Скоріш допоможіть!
Вдрягнула ногу Тала
Із ранки кров біжить.

— Нічого, це дурничка.
У гущі лісовій
Ми знайдемо травичку,
Що зветься деревій.

На ранку цю рослинку
Клади мерщій сама,
Зажди одну хвилинку —
І крові вже нема!

— Оце тобі й аптека!
Сміються хлопчачки.
Не треба йти далеко
Купляти порошки!

— Тут смішки недоречні,
Побачите сами,
Що ліки ті аптечні
У лісі знайдем ми, —

Цілющі квіти й трави:
Цей самий деревій,
І м'яту кучеряву,
Ромашку й звіробій,

І ягоди блискучі,
Що, лісом ідучи,
Ви рвали на колючім
Шипшиновім куші.

Лікує хворе серце
Конвалія ота,
Що в лісі, край озера
Весною розквіта.

Як кашлятимуть діти, —
Дивись та примічай, —
Із липового цвіту
Заварить мама чай!

„Із шелестом додолу пригнулися гілки...“

Вже вийшла з друку
збірка віршів
Івонни Савицької

“ С Е Р Ц Е ”

Ціна 70 центів

Замовляти в Централі СУА

ГРУДКА РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Матуся розповідають: „З гуком розвивалися бомби, клекотіли скоростріли, гуркотіли літаки, дико кричали чужі люди, що прийшли воювати на українську землю. Нам наказали негайно забиратися з містечка. Поки нас посадили на вантажні авта, я підняла з квітника перед вікнами грудку землі, загорнула її в хусточку і повезла на чужину. Господи, та ж від того часу минуло вже цілих десять років!“

Марта слухає і думає: „Яка війна страшна! Добре, що я того не бачила! Я вродилася пізніше в Німеччині. Тому не знаю тієї країни, відки походить мій рід. Матуся кажуть, що там під могилками лежать мої дідусь і бабуся. І я ще більше шаную, ту землю і жалію, що не бачила її. А тепер нам залишилася з неї одна-однісінька грудка, мама поклали її в бляшану коробку і привезли її, мов великий скарб, до Америки“.

Часом мама відкривають коробку і дивляться на грудку землі. Чого вони там шукають? Марта не допитується — вона бачить, що з маминих очей кануть дві сльозини і подають на грудку... Марта — догадлива дівчинка, вона розуміє мамин біль і мовчить. А втім, і в Мартиних очах робиться вогко...

Одного весняного дня матуся відкрили коробку, скропили грудку землі водою, поклали туди якесь манюсіньке зернятко і все це поставили коло вікна. Через кілька днів у коробці з'явилася крихітна рослинка, зелений цвяшок. Більшала з дня на день, випрямилась бильцем, укрилась листочками. Розправивши листочки, мов рученята, рослинка цікаво заглядала в вікно, шукала сонечка, а коли воно приходило і цілувало її, рослинка радісно тремтіла.

— Бачиш? — говорили мама. — Це неабияка рослинка. Вона росте на соках нашої рідної землі, далекої України.

І ось, одного дня — несподіванка: на верхку рослини з'явився пупяшок. Матуся погля-

„Поки нас посадили на вантажні авта, я підняла в квітнику перед хатою грудку землі...“

дали на нього і всміхалися. Марта також раділа. Вона чекала, коли пупяшок розвіється в квіточку. Але рослинка подарувала мамі й Марті не одного, а п'ять пупяшків, і з них розвилось п'ять ніжних, синіх квіток.

Рослинка стоїть на підвіконнику і ніби тихо всміхається до мами, до тата, до Марти і до всіх гостей, що в неділю приходять у гостину. Вони обступують її півколесом, дивляться на неї, мов на яке дивне диво, і дехто, як і мама, обітре сльозу. А мама за кожним разом розповідають, як десять років тому гуркотіли літаки, розривалися бомби і як у тому „безголові“ вони, мама, забули в скрині торбину з хлібом, але не забули взяти в хустину грудку рідної землі.

— І добре зробила! — кажуть мама. — Хліб і так був би в дорозі „минувся“, а грудки рідної землі не купиш і за мільйони.

Мама з Мартусею постановили: коли рослинка відцвіте, її виймуть обережно з корінчиком і засушать між сторінками книжки. Потім наліплять на папір, вберуть у рамки за склом і повісять на стіні. Жменю рідної землі знов закриють бляша-

ним вічком і покладуть між родинні пам'ятки.

І вони обидві моляться, щоб милосердний Бог дозволив їм цю грудку покласти в те саме місце, звідки її мама взяли.

А покищо рослинка стоїть собі біля вікна, дивиться на гамірну вулицю і пишається. Яка вона маленька, а яка серцю люба! Ні одна квітка в городці не має тієї чести, що ця рослинка, яка виросла на соках рідної землі, на грудці з далекого-далекого квітника, замаєного рутою і барвінком.

Роляник

Довповняйте бібліотеку
вашої дитини

НОВИМИ ВИДАННЯМИ!

У видавництві

Євшан-зілля —

У дружньому колі 40 ц.

Юрій Тищенко —

Р. Завадович: Сойка-штукар-ка 1.—

“Базар” —

„Осінь” — 70 ц.

МАЛІ РИБОЛОВИ

Пішли хлопці-риболовці
З сітками, з вудками,
А Івасик нахвалювався,
Що ловить руками.

Пішли хлопці-риболовці
Над річку на кладку,
Закинули аж три вудки
Та й спіймали... жабку.

Лізе з берега у річку
Івасик-удалець,
А там його рак з болота
Як ущипне в палець!

А хлопята так сміялись,
Аж ліс дивувався,
Що Івасик ловив рака
Та й самий спіймався.

Отак воно й скінчилося!
Та хлопці не дбають —
Хоч голірuch йдуть додому,
Голосно співають. (рз)

Елля Фріебуїтт

ЯК ПОСТАЛА ВЕСЕЛКА

У вечорі перед страшним потопом, який Господь післав, щоб покарати лихих людей, зійшли небесні янголики ще раз на землю. Вони хотіли попроситися з усім тим, що Господь так гарно сотворив на радість людям, яких невдячність мусів тепер покарати.

Коли янголики тихенько линули крізь сади, ліси, понад поляни й полонини, побачили, що на всіх квітах блистіли сльози а на носиках листочків звисали ясні краплинки. Всі рослинки дрижали тихенько й тремтіли від жаху й журби.

Янголики, яких серденька відчули милосердя, подумали:

— Чому невинні рослинки мають терпіти й покутувати за людські гріхи? Вони попрохали Господа, щоб відкрив небо невинним живим квітам, щоб захистив їх перед потопом і дозволив їм далі жити. Господь усміхнувся до янголят і сказав:

— Добре, нехай кожне з вас зіве собі вінок, але тільки один вінок зможе увійти до неба а саме той, який ви мені перший покладете у стіп. Тепер до діла, але тямте й зберігайте заповідь

мою: справжня любов завжди знайде шлях рятунку.

Добрі янголики подякували лютому Господеві, обіцяли бути послухними і швиденько взялися до праці.

Кожний янголик вибрав собі інші квіточки й сплітав з їхніх нижніх чашечок довгий звій-вінок. Коли всі янголики були готові й ніде не залишилося ніодного пупянка, поклали вони свої вінки один біля одного. І так спершу лягли червоні троянди й інші червоні та рожеві квіти; потім жовті й білі, також різні зелені трави й листочки, а там сині й фіолетні а на кінець скромненька фіялочка. Звої були однаково довгі й виглядали наче один великий вінок. Кожний янголик узяв один кінець свого звою та гарненько рядочком, один біля другого, полетіли вони на небеса й прилетіли разом перед Господнім престілом.

Господь усміхнувся лагідно до них: — Ви добре зрозуміли мої слова й усі квітоньки врятовані. Ваш вінок залишиться в небі. Нехай він творить міст між небом і землею і нехай вказує людям шлях до Мене!

І вічно цвітучий вінок залишився перед Господнім престолом. Коли паде дощ, янголики розвішують його на хмарах і він блистить і мерехтить усіми кольорами неначе величній міст із дорогого каміння. А люди радіють цим чарівним дивом і кличуть: "Гляньте, гляньте, веселка!"

Перекл. Н. Мудрик.

Вже вийшла з друку

нова збірка дитячих віршків
і оповідань

„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ“

Упорядкувала

Марія Юркевич

Відбитка з „Нашого Життя“

Ціна 40¢

Замовляти в Централі СУА

ВІРНИЙ ПЕСИК

На передмісті жив каліка-жебрак. Мав він білого кудлатого песика.

Як не було війни й кращі були милостині, жебрак мав за що купити собі й песикові їсти, щоб не вмерти з голоду.

З війною настала така біда, що обоє голодали, а скоро до того дійшло, що жебрак рішив втопити песика, бо не міг дивитися, як мучився бідний його товариш недолі.

Взяв його з собою на ріку привязав шнурок до шиї, причепив великий камінь, попрощався з песиком і штовхнув його у воду, аж капелюх упав з голови.

Жаль йому було песика — та що мав робити! Смерть стояла обом ім за плечима. Жаль було й капелюха. Тепер не мав чим накрити сивої голови.

Де поволі до хатинки, коли доганяє його песик, шнурок має на шиї, без каменя, що у воді випав, а у зубах тримає капелюх свого пана.

Соромно стало жебракові. Він притиснув до себе свого вірного песика, просив у нього вибачення й вже не розлучався з ним ніколи. Вуйко Квак

УКРАЇНСЬКА МОВА

Гей, яка чудова,
Свіжа і багата
Українська мова,
Мова мамі й тата!

Словечко по слові
Вчуся я завзято
Запашної мови,
Мови мамі й тата.

Мови мамі й тата,
Діда і бабусі —
Вчитисьму багато,
Доки не навчуся.

А коли навчуся,
В оці радість блисне,
Бо мене матуся
До грудей притисне.
Р о л я н и к

Біжать чотири брати: два не втече, два не дожене.

(взаємоу)

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

UKRAINIAN WOMEN AT THE MMM CONGRESSES

The war blasted many a principle and shook moral foundations of humankind. That's why leading circles were engaged in the endeavors to restore these essentials. And since the family forms the basic cell of society, an especial attention had been paid to it. In 1947 the Civic and Social Feminine Union had called a congress under the slogan "The mother, artisan of human progress in the world to be readapted." A report showed the difficulties a woman had to face in the accomplishment of her maternal, kindred and social duties, and it was decided that, given the importance of the problem raised, a world association should be formed to find satisfactory solutions. The World Movement of Mothers (MMM) was founded.

The Ukrainian delegation took part already in the first MMM congress. The League of Ukrainian Women of France had sent as its delegates Mrs. Pisnyachevska, Mrs. Krushelnitska, Mrs. Deichakivska and Miss Markivna. On April 28, 1947 an Ukrainian delegate had described in a brief address the exploitation of the mother behind the Iron Curtain and the conditions of Ukrainian mothers in DP camps. There also had appeared there a Byelorussian delegate who pointed out the evils of totalitarian regime.

The founders of the movement immediately set to work. Their first act was the establishment of the Mother's Chart. This clear, deeply studied document shows the conditions in which the mother in a family should be brought to play the immense moral, intellectual, social, economic and legal role to which she is entitled in human society. The publication of

this document was a great success.

Yet in order to render the slogans of Mother's Chart effectual, it was necessary to carry out a great work. MMM had been participating in the activities of UNESCO and UNAC as well as in the International Labor Conference. Two years after, the organization was accepted as a Consultative Member of the Social and Economic Council of ONU.

Nationality committees had been formed by MMM so as to collect materials on the status of the mother in every country. The committees are composed of women working in their own name or in the name of the associations. Thus the Ukrainian MMM committee had been organized when in 1950 the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) became a member of MMM. The WFUWO created for this purpose a special Educational Committee which is studying the role of the Ukrainian mother. It is presided over by Mrs. Nadia Iszczuk, and Mrs. Helen Lototsky, the vice-president of WFUWO, is representing the Ukrainian women on the board of the MMM.

The first stage of the action of MMM pertained to the situation of the mother. The problems are various (salary, half time work, lodging) and they also vary in different countries as this was shown at the first international congress of the movement in 1950 on the subject "The Mother in Economic Life." The Ukrainian women came forth with their two lectures which evinced the economic difficulties of the Ukrainian mother. Those were the addresses by Mrs. O. Sulima under head-

ing of "Economic predicament of the Ukrainian mother in her native land," and by Mrs. S. Vityaz entitled "The result of mother's incapacity to work for the family and society." Also Dr. Ol. Pisnyachevska elucidated the economic hardness of the Ukrainian mother in emigration.

The congress of 1950 collected a great deal of material and showed the way to continued action. There appeared a necessity to work out the educational task of the mother. The next congress is being prepared under this slogan.

In the meantime the nationality committees were expanding their work. They had to cope with difficulties which vary in each case according to a nationality. The lot of Ukrainian women was peculiar. A great mass of them in Ukraine, suppressed arbitrarily by bolshevik regime, are carrying on a hard struggle for their physical existence, for their educational prestige. Many Ukrainian women emigrants are facing the possibility of new resettlement and are wrestling for their influence in shaping the character of the generation. There still remains a large number of Ukrainian mothers who were left behind in Western Europe as hard core emigrants, and who only exist in the camps without being able to perform their educational task.

The Educational Committee of WFUWO took these conditions under consideration while preparing for the MMM congress in Brussels. The problems were pictured in the lectures entitled "The educational course of the Ukrainian mother in her native country" (by J. Pisareva), and "Educational difficulties of an Ukrainian mother emigrant" (by I. Petriv). Mrs. Natalie Hladiy, a member of the Ukrainian delegation, read these elaborations and then commented upon them in the course of discussion.

INTELLECTUAL EDUCATION UNDER SOVIETS

(An excerpt from the address at the MMM Congress at Brussels)

The overworked mother in Soviet Union has almost no possibility of following her child's mental development. Trying hard to earn a living, hunting for food articles, and pressed by the chores at home, she is exhausted so much that she hardly is listening to her child's questions. Thus the kindergarten and then the school are enabled to exert predominant influence over the rearing of the child. The kindergartens and schools are not shaped and regulated evenly. There are some in larger cities meant for display which are model establishments. Yet the majority of kindergartens and schools are of inferior quality.

The system of teaching is being constantly subjected to various experiments. For example, the bolshevik authorities had at one time forbidden to give dolls to children in the kindergartens, also to tell fairy tales, so as not to amplify the child's imagination. Also such formalities like decorating Christmas trees were prohibited in the kindergartens. As material for instruction the children were given only practical articles, like machines, motors, etc. in order to prepare for realistic thinking and communist indoctrination. Eventually this prohibition was abrogated. The doll and the fairy tale returned to the kindergarten as it had been discovered that a child's mind needs fancy. Still the experiments continue. The teachers are bound to follow blindly the official routine. The method of "labor school," a complex method of Dalton plan were alternating, and the teachers were punished severely for the slightest deviation. Sometimes the persecution conduced to suicide. And yet it was not possible, on account of pedagogical motives, to apply all these rules. For instance it was necessary to have adequate instruments and books for the Dalton plan. If

there weren't any and a teacher was trying to do without, he had usually been punished.

The educational institutions were ordinarily headed by men without sufficient education or professional preparation. They were just pursuing educational regulations of the communist party, although they did not understand them and did not know whether they were detrimental to the cause of education or not. To mention only the Machurin theory on fertilizers. A Soviet inspector visited once a class where a teacher was telling of climatic zones in Ukraine. The inspector on hearing this became infuriated and declared: Comrade Stalin said that according to Machurin theory there are no climatic obstacles. And then he reproved severely the teacher at the teachers' conference. Likewise other facts from geography as well as history were being distorted, to conform with the party line of a given moment. The scientific achievements of the western countries had constantly been underestimated. The most important study in Soviet Union was that of the history of the communist party to which much time had been devoted. All this was retarding the mental development of the child.

Professional adaptation of the youth is likewise very difficult. It is under the government's direction, but it is not handled so as to lead to selection of profession in accordance with the youngster's capabilities, the government being guided merely by the requirements of the moment. When an industry is in need of labor, a corresponding percentage is being directed into vocational schools while general instruction is being interrupted. And the aptitude of a youngster or wishes of the parents are not taken into account.

In order to dominate the field of rearing the youth, the Soviet

government went so far as to take under its control even the activities of the youth outside the school. In the cities there are pioneer homes, exquisitely furnished, where various shows are being staged to entertain the children. There are also diverse workshops where the children may evolve their proclivities. This tends still more to estrange the child from its family and to entangle it in the Soviet government's machinery.

Parents possessing more knowledge and of personal moral integrity are trying to supplement the school education by presenting the facts in true light, or correcting the meaning perverted in the school. Yet such action is very dangerous, as a child might easily divulge this to his schoolmates and thus bring about serious consequences to his parents.

Hence the Ukrainian mother is trying primarily to secure professional education for her child. She is nurturing the respect for education in her child. True, she is aware of biased instruction in the Soviet schools, but at the same time she realizes that even a strictly vocational education does widen the horizon of her child, and then he or she might be able to better perceive the truth.

We note in the press the reports of the increase of the number of pupils and students in the Soviet Union, as well as of the large attendance of the evening schools. Also foreign travelers write that the people in Soviet Union are not reading newspapers in the trolleys or subways but books. There really is a great demand for books in the libraries, foreign literature in particular. This demonstrates the desire of the people for knowledge and searching for the truth.

O. Pisareva

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Резолюції Конгресу М. М. М.

Ділова частина конгресу Світового Союзу Матерей у Брюсселі 8.-12. червня була поділена на чотири частини — фізичне й умове виховання, виховання особистості і родинно-громадська. Згідно з тим поділом побудовані й резолюції конгресу.

Фізичний розвій дитини в великій мірі залежний від спромог і зусиль матері. Тому постуляти конгресу ішли по лінії безпеки родині нормального прожитку, а враз із тим нормальної ролі матері та рівноваги в дитини. У цьому повинні родині помагати різні допоміжні і здоровні установи. Та великий натиск кладе конгрес на підготову батьків до цього завдання. Молода мати повинна бути освоєна з новими засадами гігієни, харчування та хову дитини. Про це треба також повчити батька. Він повинен теж знати все, що торкається здоров'я дитини, але й уміти пошанувати здоров'я матері своїх дітей.

Ролею матері в умовому вихованні зайнявся конгрес особливо уважно. Перш усього встановив вагу перших заходів, що їх провадить мати, навчаючи дитину мови. З її допомогою дитина вивчає довкілля, за своєю собі перші поняття, вчиться думати й судити. Тому коли школа переймає навчання дитини, вона повинна виявляти зрозуміння для цього діла матері. Школа повинна встановити тісну співпрацю з родинною, щоб улегшувати це завдання родині, а не старатись заступати її.

Окрему увагу присвятив конгрес тим спільнотам, що живуть у чужо-національних державах або вирвані зі свого рідного середовища. Для гармонійного виховання дитини

вплив батьків необхідний. Коли ж дитина вникає в чуже середовище, за яким батьки не хочуть чи не можуть слідувати, виривається вона з-під їхнього проводу і виростає хиткою, некоріненою істотою. Тому ч. 9 резолюцій каже:

„Конгрес вимагає:

Для етнічних і культурних меншин таку можливість умового виховання, що відповідає їхнім традиціям і духовим вартостям, які вони вносять у скарбницю людства“

У вихованні особистості займає мати важливу роллю. Це вона кладе основи у формуванні волі дитини, її упорядкування, правильного осуду, відповідальності та почувань. Для цього мати потребує відповідної соціальної та економічної структури суспільства та пригожої атмосфери середовища. Ввиду цього потрібна співдія всіх чинників, що можуть діяти корисно або шкідливо, як преса, радіо, кіно, а також відповідна увага всіх виховних установ, які повинні виявляти пошану для виховних зусиль родини.

Знову ж таки й тут конгрес звертає увагу на підготову молодих хлопців і дівчат до їх пізніших виховних завдань у власній родині.

При вихованні родинною дитина проходить першу школу для пізнішого життя в громаді і суспільстві. Тому тут треба підкреслити родинну працю матері і її вагу людську, суспільну й економічну. Із цієї родинної клітини мати повинна перенести свій вплив і на громадське й суспільне життя країни, користуючись новітнім упрощенням свого господарства.

А молодь повинна — поруч солідної фахової підготовки для майбутнього материнства — дістати також добрий суспільний і громадський вишкіл у школі.

Як бачимо, в резолюціях охоплені всі виховні завдання матері. Конгресові йде у першу чергу про — визнання її виховного впливу у формуванні нової людини і цього домагається у виховних установ, у молодечих організацій, а вкінці і в законодавчих чинників. На другому місці поставлено дбання про підготову молоді до завдань материнства. Ця ділянка все ще неупорядкована й стає причиною багатьох виховних недомагань. Вкінці конгрес вважає конечним втягнути матір, як виховний чинник у суспільно громадське життя країни на те, щоб використати й тут її порядкуючий підхід та материнське серце.

На жаль ще не всюди бачимо зрозуміння її ролі і тому й немає потрібної їй співпраці.

Українська делегація у своєму виступі насвітлила труднощі матері-українки на еміграції та важку недолу матері на рідних землях. Як бачимо — перший реферат (авторка І. Петрів) знайшов свій вияв у резолюціях (гл. ч. 9 Умового виховання). Зате другий реферат, в якому Ю. Писарева насвітлила всі виховні лиха советського режиму, не викликав належної реакції матерей світу. Видно, що вони все ще не розуміють розміру тих виховних зловживань та не розуміють загрози, що пливе звідтіля.

Українська делегація внесла поновне домагання за доповнення резолюцій і дістала запевнення, що управа М. М. М. справу розгляне.

Л. Бурачинська

Участь жіноцтва в 4. Всеканадійському Католицькому Конгресі

В днях 3., 4. і 5. липня ц. р. відбувся в Едмонтоні ІV. Всеканадійський Конгрес Українців Католиків.

У конгресових нарадах взяло участь поперх 500 осіб, делегатів від БУК, ЛУКЖ та УКЮ і гостей. Вони заступали спільноту канадійських українців католиків, що заселяють цю розлогу країну. На цей конгрес прибули теж 4 Князі Української Католицької Церкви в Канаді: Преосв. Ніль з Едмонтону, Преосв. Ісидор з Торонта, Преосв. Андрій з Саскатуну і Преосв. Максим з Вінніпегу.

Під час конгресу пані з мистецької секції ЛУКЖ приготували були в балевій залі готелю виставку українського народного мистецтва, яка притягала увагу учасників та численних відвідувачів, які про неї довідалися з рецензій у місцевій англомовній пресі та з радієвих повідомлень.

По обидвох сторонах великої залі, де відбувалися головні наради, стояли столи застелені скатертями, обрусами, доріжками, рушниками, подушками та іншими речами, вишиваними на ручно-тканому полотні. У цій виставі були заступлені зразки з Закарпаття, Буковини, Галичини, Волині, Полісся, Поділля, Київщини й Полтавщини. Не місце тут розповідати й вичисляти всі вартісні експонати, які найшлися на цій виставі, бо це зайняло б багато місця. Повторю тільки голоси фахівців, що

ОСОБИСТЕ

Невблаганна доля забрала наший дорогій співробітниця п. Іванні Петрів у Намюр (Бельгія) найближчу і найдорожчу їй людину, матір — бл. п. Антоніну Мурську. Не знаходячи слів потіхи в важкому горю, шлемо їй висказ щирого нашого співчуття.

Виховна Комісія СФУЖО

її розцінювали дуже високо. Так висловлювалися свої і чужі.

Між експонатами народного мистецтва, приміщені у відповідних місцях, пишались теж образи українських мистців, які перебувають в Едмонтоні і вперше зробили спільно виставу своїх мистецьких творів. У цій виставі брали участь: проф. Юліян Буцманюк, Іван Кейван, Юліян Крайківський і Василь Залуцький.

Як я згадала, під час конгресу, відбувалися теж окремі сесії Ліги Українських Католицьких Жінок при співучасті делегаток з усієї Канади. З уваги на те, що п. Марія Дима, Всеканадійська Голова ЛУКЖ була в Європі на конгресі Світового Союзу Матерей у Брюсселі, провід нарад перебрала була п-і Г. Судол з Вінніпегу. Вона привітала всіх учасниць сесії ЛУКЖ від Всеканадійської Управи, а п-і М. Савчикевич, голова ЛУКЖ Західньої Канади, від Управи ЛУКЖ Західнього Екзархату.

По прочитанні звіту з нарад ЛУКЖ в часі ІІІ. Всеканадійського Конгресу, що відбувся 2 роки тому у Вінніпегу, переведено вибір членкинь до комісій: статуткової, резолюційної і номінаційної.

В часі спільних сесій вітала всіх учасників конгресу п-і В. О'Брайн, голова Албертійської Англомовної Ліги Жінок. Вона підкреслила заслуги українських жінок у розбудові Канади та їх вклад у загально-канадійську культурну скарбницю. Теж вона подякувала за активну участь ЛУКЖ в минулорічному Катехитичному Конгресі, що відбувся в Едмонтоні.

Першого дня нарад конгресу була спільна сесія, на якій пані: К. Петецька, М. Войтків і Г. Савка виголосили дискусійну доповідь на тему: „Виховання української молоді дома, в садочку та в рідній школі“. Ця ці-

кава доповідь викликала живу дискусію, в якій забирали слово наші Преосвященні Владики та інші передові люди.

Окрема сесія була присвячена звітам, які здавали голови Епархіяльних Управ ЛУКЖ. Першою свій звіт здавала п-і К. Кравс з Торонта. Вона вказала на те, що можливості праці на Сході Канади є інші, як в інших Епархіялах. Мимо різних труднощів, ЛУКЖ в Східній Канаді постійно розвивається і число Відділів зростає. Тижневик „Наша Мета“ відступив їм сторінку для організаційних справ жіноцтва. П-і П. Челига з Саскатуну відзначила великий вклад ЛУКЖ Саскачевану в матеріальну допомогу для будови Інституту ім. Митрополита Шептицького в Саскатуні. ЛУКЖ веде дитячі садки, допомагає в улаштуванні різних імпрез, посиленні організаційної праці і розбудові нових Відділів. П-і М. Савчукевич з Едмонтону звітувала про те, що ЛУКЖ у Західньому Екзархаті начислює 30 Відділів і має поперх 900 членкинь. Започатковано вже збірку експонатів українського мистецтва і різних памяток до Епархіяльного Музею. Вислано поважну кількість пачок до Європи на допомогу залишенцям. Співпрацювали з іншими українськими організаціями, зокрема тоді, коли йшлося про відзначення загально-українських роковин. Пані Швага з Вінніпегу подала до відома, що у Манітобі є 35 Відділів ЛУКЖ, які гуртують поперх 900 членкинь, з того 10 Відділів працює в самому Вінніпегу.

Як відомо, Всеканадійська Ліга Українських Католицьких жінок належить до Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

По звітах, голови комісій подали висліди своїх праць. Най-

14-ий Зїзд Українського Золотого Хреста

Тихо і без зайвого галасу пройшов 14-тий Зїзд Українського Золотого Хреста, який відбувся у Філадельфії в днях 4. і 5. липня 1953 р.

Зїзд відкрила голова Головної Управи УЗХ п. Анна Гладун, яка ствердила приявність 19 делегаток і 18 жінок-гостей (крім мужчин) з тих місцевостей, де Відділи УЗХ ще не відновлені, як Пассейк, Оберн, Амстердам і інші. Заступлені були такі Відділи УЗХ: Міннеаполіс, Гемтремк, Клівленд, Дітройт, Вилмінгтон, Ньюарк, Трентон, Філадельфія, Нью Йорк. Відділ в Сиракюз прислав письменний звіт і \$10 на зїздовий фонд, виправдуючи свою неприсутність. Крім того присутніх було 7 чле-

перше звітувала п-і Колмек від статуткової комісії, опісля п-і К. Петецька відчитала проект резолюцій. П-і Савчукевич прочитала в імені номінаційної комісії проект нової Всеканадійської Управи ЛУКЖ, який учасниці прийняли оплесками.

Всеканадійською Головою ЛУКЖ стала п-і Михайлина Войтків з Едмонтону. Її заступницями є діючі епархіяльні голови ЛУКЖ всіх Екзархатів. Крім цього вибрано інших членок зі Західнього Екзархату, що зайняли дальші пости у Всеканадійській Управі.

На цьому закрито наради сесії ЛУКЖ. Слід підкреслити, що всі наради сесій ЛУКЖ проходили у великій діловості. У дискусіях брало участь поважне число учасниць. Дух співпраці і бажання добра знаменували ці наради Ліги Українських Католицьких Жінок, що відбувалися під час ІV. Всеканадійського Конгресу. Тепер слово за Всеканадійською Управою ЛУКЖ, яка найшла свій головний осідок на два наступні роки в Едмонтоні. Вона своєю працею має виправдати те велике довіря, яке на них поклали делегатки ЛУКЖ з цілої Канади.

нів УЗХ з Рочестер, які не були делегатками.

П. Гладун привітала присутніх на Зїзді голову Центральної Управи ОДВУ п. проф. Грановського, містоголову п. Володимира Різника, директора ЗУАДК п. д-ра Галана, представницю СФУЖО і редакторку „Нашого Життя“ п. Лідію Бурачинську, бувшу голову Головної Управи УЗХ п. Марію Лехицьку і інших гостей і просила хвилинно мовчанкою вшанувати пам'ять членів УЗХ, які відійшли від нас на віки.

Після того вибрано Президію Зїзду в складі: ВП. П-і: Анна Левкут (Дітройт) — голова, Марія Коцюба (Міннеаполіс), Марія Попович (Рочестер), Оксана Генгало (Філадельфія) — члени і Марія Квітковська (Гемтремк) — секретарка. Потім виступив д-р Галан, який крім привіту від ЗУАДК зложив також подяку за дотеперішню співпрацю УЗХ із ЗУАД Комітетом, а крім того зясував теперішній трагічний стан української еміграції в Німеччині і Австрії, і закликав до ще більшої єдності і співпраці.

П. Бурачинська у своєму привіті від СФУЖО і Союзу Українок Америки, заявила, що США пильно слідкує за працею УЗХ, звернула увагу на підготовку жіноцтва і молоді до завдання евентуальної війни і закликала до тісної співпраці наших організацій. Цю саму тему (підготовку жіноцтва) піднесла потім п. Павлина Різник у своєму рефераті, яким присутні були глибоко зворушені і домагались, щоб цей реферат був проголошений у пресі.

Після звітів, які склали члени Головної Управи і Делегатки, слідувала дискусія в якій всі підкреслювали, що праця УЗХ є дуже велика, але що про нас майже ніхто не знає, бо ми про себе нічого не говоримо, члени УЗХ є надто скромні, а це не добре, треба щоб відділи більше писали про свою працю і

свої жертви на допомогіві цілі та були в постійному контакті з Головною Управою. П. Ігнатюк з Дітройту сказала: „Наш Відділ УЗХ працює тихо, але як багато сліз обітре старим і малим...“

І правда! Із звітів деяких відділів виходило, що впродовж тільки останнього року зложили на допомогіві цілі тисячі доларів. І так: Відділ Дітройт — \$1,079.37, Гемтремк — \$405, Клівленд — \$438, Міннеаполіс — 1,114.69, Нью Йорк — \$520 — і т. д. Крім цього делегатка УЗХ з Міннеаполіс вручила п. д-рові Галанові, який весь час був присутній на Зїзді — \$200 на допомогіву акцію ЗУАДК.

Допомогу давали не тільки залишенцям в Європі, але також потребуєчим хворим і дітям в Америці.

Скромна праця, а які гарні висліди.

П. Гладун у своєму звіті сказала: „не робили ми забагато розголосу, бо не працювали для своєї слави, але тому, що треба було“.

Зїзд висловив спеціальне признание містоголові ГУ УЗХ п. Павлині Різник за її велику і невтомну працю для добра організації, получену дуже часто з матеріальними видатками.

До нової Управи обрані: пп. Анна Гладун (Нью Йорк) — голова, Павлина Різник (Нью Йорк) 1-ша містоголова, Анна Левкут (Дітройт) 2-га містоголова і члени Управи пп.: Марія Квітковська (Гемтремк), д-р Галина Лашенко і Марія Серна (Нью Йорк), Володимира Кавка (Клівленд), Оксана Генгало (Філадельфія), Марія Коцюба (Міннеаполіс), Міра Повх (Рочестер), Крутюк (Міннеаполіс). Контрольна Комісія: Марія Лехицька (Вилмінгтон), Марія Кукіз (Клівленд) і Марія Ігнатюк (Дітройт). Статутова Комісія: Павлина Різник, Оксана Генгало і Міра Повх.

Присутня

Літньою порою прибувають до Філадельфії відвідувачі з заходу, щоб побачити схід Америки або відвідати свояків. Дехто з них навідується до Централі СУА, яка — хоч переходила цього року перебудову й малювання — все знаходила затишний куток для милих гостей.

І так відвідала Централю др. Любов Ліндфорс, дочка Софії Русової, що живе постійно в Міннеаполіс, Мінн., та в дорозі з Канади спинилась у Філадельфії. Др. Ліндфорс провела кілька годин на милій гутірці з головою СУА та редакторкою „Нашого Життя“. Одна з нечисленних лікарток того часу та вчителька співу, внесла багато ціка-

вих моментів у розмову та порушила спомин своєї великої матері у нашому крузі.

Кілька днів пізніш прибула до Філадельфії нововибрана молодеча містоголова СУА п. Ольга Шустакевич. Повертаючись із учительського зїзду в Маямі, Фла., вона спинилась тут, щоб оглянути новопридбаний будинок СУА та скріпити свої взаємини з членками Гол. Управи. Через короткий час та літню спеку не було змоги скликати сходин та в стислій конференції з президією молодеча містоголова розгорнула свій плян праці. Ми почули багато цікавих думок та широко передискутували їх із думкою про майбутнє.

Десята Конвенція СУА

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ ДЕЛЕГАТОК

Милою несподіванкою для делегаток, що прибули вже 29. травня, було чайне прийняття, що його влаштував Конвенційний Комітет. В одному приміщенні готелю зійшлись членки 58 молодечого Відділу, що були господинями вечора, прибулі гості та членки Конвенційного Комітету.

Присутніх привітала урядничка 58 Відділу п. Ольга Кахній. Вона зясувала ціль прийняття, що мало бути зовсім невимушене на те, щоб делегатки могли познайомитись та привітатись.

Потворились групи. Зразу вирізняються гості. Ось Наталя Когуська, містоголова Союзу Українок Канади. Її впроваджус п. Ірина Козаченко, що має здавна тісні звязки з „канадійками“ і знайомить із ким треба. А он входить відома в краю й на еміграції діячка д-р Софія Парфанович, лікарка й письменниця. Жваво й безпосередньо вітається з усіма, а з давніми знайомими, що їх довго не бачила й обнімається. Зявляється

голова СУА п. Олена Лотоцька, як завжди елегантна й помимо кількадечних приготувань до конвенції — ще невтомлена.

А тут делегатки вітаються й знайомляться. Як мило побачити себе по стільки літах! А як цікаво познайомитись, із кимсь, про кого ви чували або навіть переписувались, а особисто не знали! А молоді членки 58 Відділу обносять чай, каву, пропонують тісточка. Важко відмовити молодим, усміхненим членкам, хоч не дуже хочеться пити.

Та час летить скоро. Перед десятою годиною треба закінчити милий вечір, бо це тільки вступ. А завтра вже всіх важкий, напружений день.

ВИСТАВКА НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Як звичайно з нагоди зїздів і конвенцій, переведено й у Дітройті виставку народного мистецтва. Спершу пляновано заповнити нею кілька кімнат, щоб зясувати різні відміни стилю. Та коли виявилось, що для тієї цілі є лиш одна кімната, тоді прий-

шлося вмістити там усі експонати.

Переведенням виставки зайнялась п. Ірина Іваницька. З допомогою інших членок (пп. О. Макар, П. Крохмалюк, Ткачук, А. Інатчук) розложила вона зібрані мистецькі твори. Етнографічна збірка Централі творила ядро, а його доповняли речі, зібрані в Дітройті. Збірку писанок виставила відома в Дітройті писанчарка п. Марія Черіба.

Мистецькі твори, яких рідко можна побачити! Пишні полтавські гапти й вирізування, різнобарвні гуцульські вишивки, роскішні подільські тканини. Збірка взорів Централі, розміщена на стінах, подавала ще інші можливості вишивок. А все це доповнювали зразки кераміки й дереворізьби, розложені тут і там на столах. Слід згадати ще три гарні зразки килимів, що свідчили й про ту галузь нашого народнього мистецтва.

Виставку оглядали з зацікавленням мешканки Дітройту, що вперше бачили тут збірку Централі. Новиною була вона також для багатьох делегаток. Та в майбутньому треба старатись видобувати й місцеві цінності, що напевно нагромаджені в приватних домах. Новоприбулі привезли багато з собою. Коли воно розсипане по різних хатах, воно не повчає, а вже зібране в переглядну цілість, може дати багато нового.

КОНВЕНЦІЙНИЙ БЕНКЕТ

Дня 30. травня увечорі обширна долішня зала Нар. Дому заповнилася гістьми. Це були Гол. Управа, делегатки й членки Дітройту з їхніми родинами.

При головному столі наші найвизначніші гості й впорядчики бенкету. У центрі стола голова СФУЖО п. Олена Кисілевська, а поруч неї друга дорога гостя конвенції — радна міста Марія Бек. Недалеко від них голова п. Олена Лотоцька, а поруч неї говернор стейту п. Віліямс. Посередині обі „говстмастерки“ вечора, п. Катерина Хомяк в українській, а п. Ольга Кахній в англійській мові. Далше отці парохі Дітройту та представниці Інтернаціонального Інституту.

Коли референтка бенкету п. Ірина Козаченко відкрила короткою промовою бенкет і представила обох „товстмастерок“, почалась гостина. Спершу гості підкрипились, а потім покликано до слова губернатора стейту. Його привітання в українській мові (добрий вечір!) зразу розворушило присутніх. Далше слідували слова признання для Союзу Українок Америки, якого конвенцію він щиро вітав у мурах цього міста. Слідуючим промовцем була радна міста Марія Бек. Її промова, виголошена українською й англійською мовами, мала в собі запал і силу переконання. Голова СФУЖО п. Олена Кисілевська поінформувала присутніх про значення й цілі Федерації. Голова СУА Олена Лотоцька розказала про придбаний будинок СУА, пляни, зв'язані з ним та зобов'язання, які СУА на себе перебрав. Покликано до слова двох представниць Інтерн. Інституту.

П. Наталя Когуська, голова Комітету Українок Канади, розказала про враження, яке викликав у неї побут у цьому місті та на конвенції і привітала присутніх від жіноцтва, згуртованого в Союзі Українок Канади. Покликано до слова оо. парохів Д. тройту — о. Шмондюка й о. Кнапа. О. Шмондюк, парох Гемтремку, побажав конвенції успіху, а о. Кнап заохотив жіноцтво до дальшої праці для народу. Сердечну промову виголосила п. Стефанія Бубнюк, редакторка „Жіночого Світу“, що вперше мала нагоду зустрітись з українським жіноцтвом у ЗДА.

Ряд промовців вичерпався й хоча ще можна було продовжувати, проте час був пізній і треба було закінчити. Тим більше, що погода вступнула нам збінка: саме під час бенкету пустився сильний дощ із градом, майже хмаролім, і вода почала заливати низько положену залу. Треба було перервати промови внизу і продовжувати їх у конвенційній залі.

Бенкет дав багато вражень та живий обмін думок. Референтка бенкету та обі „товстмастерки“ осягнули гарний рівень.

Третій день нарад

Ще першого дня нарад уконституувались дві комісії — Комісія-матка й резолюційна. Головою першої вибрано п. Пономаренко (Філадельфія), а членами були пп. Королишин, Біляк, Рожанковська, Олійник. Головою резолюційної комісії вибрано п. Бенцаль (Нью Йорк), а членами були пп. Климишин, Гардецька.

Дня 1. червня 1953 Конвенція почалась дискусією над звітами Управи.

Ще перед тим п. Лотоцька відчитала пропозиції статутної комісії до зміни статуту. Згідно з тим, членка СУА, яка належить до жіночої організації з подібною програмою, не може увійти до Головної Управи СУА ані до управи Відділу СУА. А також членка, яка належить до двох Відділів СУА, не може входити до управи обох Відділів. Внесок прийнято одноголосно.

Дискусія над звітами Управи зосередилась на кількох точках, що зайняли увагу членства. Одною них була вкладка на фонд Централі, яку порушило кілька членок (А. Сивуляк, А. Бойко, А. Бодак, І. Рожанковська, Ст. Пушкар, К. Пелешок). Всі учасниці дискусії погодились із тим, що ця вкладка до Централі необхідна, лиш застановлялися, як технічно краще її вплачувати.

Другою точкою дискусії було неактивне членство. Учасниці (пп. Бурштигська, Хомяк, Качор, Пушкар, Бодак) застановлялись над тим, чи неактивних членок виключати, чи ні. В засаді неактивна членка є обов'язком для Відділу, бо вона фігурує у списках, а нічого до Відділу не вносить. Отже виринуло питання, по якому часі можна таку членку викреслити зі списку. Більшість дискусанток висказалась за тим, щоб такої грішниці не ставити. Для неактивності членок є часто поважні причини. Коли членка невикреслена, тоді вона може завжди до Відділу повернутись. На внесок п. Анни Бодак рішено лишити справу Відділам СУА.

Дуже оживленою була диску-

сія над фінансами СУА. Певне здивування викликало те, що багато Відділів СУА залягає з вкладками. І яка цьому причина? Деякі Відділи фінансово слабкі, а деякі не мають упорядкованої господарки. Наприклад, Централія СУА розіслала анкету Відділам із запитом, скільки жертв пішло на різні народні цілі. Дуже мала кількість Відділів відгукнулася на те. А це явище дуже шкідливе, бо ми не тільки не вив'язуємось із власних зобов'язань, але й не маємо перегляду нашої загальної жертвенності. Коли б Відділи пильнували цієї справи, тоді господарка Централі могла б розвиватись як слід. Виринула також пропозиція, щоби фінансовий звіт на слідууючу конвенцію був відбитий на циклостил та розданий делегаткам. Дискусія, в якій взяли участь пп. Бодак, Рожанковська, Гардецька, Климишин і Пушкар, вияснила багато справ фінансового звіту.

До дискусії над статутом п. О. Лотоцька ставить внесок опрацювати до слідууючої конвенції правильник. Статут творить рями, а життя висуває нові потреби, які треба узгляднити. Рівнож пропонує п. Лотоцька поширити Гол. Управу новими референтками. Виховна референтура мала б працювати для молоді, яку хочемо задержати при нас та виховати в українському дусі. Відділи СУА могли б подати допоміжну руку нашим виховним установам. Референтура суспільної служби, яка вже існує в СУА, повинна бути розроблена. Дотепер це була допомога залишенцям в Європі під гаслом Комітету „Мати й Дитина“ Та показується, що треба давати поміч і пораду також тут, бо серед давньої і новоприбулої імміграції є багато потребууючих. Господарська референтура мала б дбати про майно СУА, інформувати членок про нього то розробляти його. Це є дім СУА та його музейна збірка. П. Бодак ставить внесок включити ці три секції до статуту, і цей внесок, як і попередній, відносно правильника, прийнято одноголосно.

Тісно з цим пов'язалась дискусія над сплacenням дому СУА. Присутні заoirали живу участь у дискусії (шп. Онуфрик, Ясинська, Будзол, Сідло, Бенцаль, Лузьма, Шелешок, Шустакевич, Драгінда) і розглядали справу з усіх ооків. Биринули різні пропозиції, як продаж цеголок, влаштування підприємств і т. д. Створились два стороництва: одне ооло за скорим виплacenням дому, а друге заступало думку, що треба діяти в міру спрoмоги. Бкінці поставлено під голосування два внески. 11. Ольга Шустакевич запропонувала, щоб делегатки підписали тут же зобовязання на якусь суму за свій відділ. Внесок п. Іванни Бенцаль звучав, що делегатки зможуть щойно зреферувати справу в Відділах і тоді кожен Відділ по своїй спрoмозі зложить пожертву на дім СУА. Внесок О. Шустакевич дістав 15 голосів, внесок І. Бенцаль 34 голоси і перейшов.

На внесок п. І. Бенцаль замкнено дискусію. Вона дала багатo цікавих моментів і виказала живе зацікавлення членок життям організації. З дискусії можуть черпати членки проведу вказівки на майбутнє, а редакція „Нашого Життя“ використає її для навітлення різних актуальних тем.

У міжчасі відчитано звіт голови Молодечої Ліги СУА, яка не могла особисто прибути. В дискусії над цим звітом п. О. Лотоцька навітлює працю молодечих Відділів та ставить внесок, щоб молодь плеалка звязки з американськими жіночими організаціями. Одначе вона повинна також співпрацювати з Пластом та іншими молодечими організаціями і дбати про дописи в англійській мові. Цей внесок знайшов живий відгук серед присутніх.

Контрольна Комісія СУА в особі п. Панамаренко поставила внесок на уділення вотум довіря цілій Управі. Повстанням з місць делегатки пошанували працю своїх урядниць.

Приступлено до вибору нової Управи СУА. П. О. Гординська, голова Конвенції, ствердила, що управнених до голосування є 63 делегатки, яких прізвища се-

кретарка Конвенції, п. Марія Демидчук, відчитала. Тут прeдсідниця попросила до слова Комісію-Матку, в імені якої п. Рожанковська відчитала листу запропонованих кандидаток до Головної Управи СУА.

Голова: Олена Лотоцька, Філадельфія.

Перша Містоголова: Стефанія Пушкар, Філадельфія.

Друга Містоголова: Катерина Пелешок, Нью Йорк.

Третя Містоголова: Анастасія Федуняк, Шикаго.

Четверта Містоголова: Катерина Хомяк, Дітройт.

Молодеча Містоголова: Ольга Шустакевич, Дітройт.

Рекордова Секретарка: Катерина Ярош, Філадельфія.

Фінансова Секретарка: Антоніна Кульчицька, Філадельфія.

Касієрка: Марія Бабяк, Філадельфія.

Організаційна Референтка: Марія Біляк, Філадельфія.

Орган. Референтка Молодеча: Іванна Драгінда, Дітройт.

Референтка суспільної опіки: Олена Гординська, Ньюарк.

Референтка культ. - освітня: Софія Онуфрик, Рочестер.

Виховна Референтка: Олена Климишин, Дітройт.

Референтка звязків: Іванна Бенцаль, Нью Йорк.

Господарська Референтка: Анна Сивуляк, Філадельфія.

Референтка Народного Мистецтва: Анна Бойко, Філадельфія.

Пресова Референтка: Кекилія Гардецька, Філадельфія.

Стипендійна Референтка: Марія Козак, Філадельфія.

Статутова Референтка: Іванна Рожанківська, Ютика.

До Контрольної Комісії запропоновано: пп. Марію Марусевич, Нью Йорк, Петронелю Пецюх, Честер, і Павлину Панамаренко, Філадельфія.

Всі запропоновані кандидатки прийняли уряди, а делегатки нагородили їх рясними оплесками. Зокрема вибір голови прийняла заля оваційно. Після вибору нової Управи конвенційна прeзидія уступила, а дальший провід зборів перебрала нововибрана голова. Шершою точкою цих нарад було покликання Резолюційної Комісії до відчитання резолюцій. Їх відчитала п. К. Гардецька і конвенція оплесками висказала свою згоду. Резолюції, що окреслюють відношення СУА до загального громадського життя та обіймають рішення в усіх ділянках праці СУА, ми подали в попередньому числі.

Дальшим потягненням нової Управи СУА заля не була заскочена. Коли п. О. Лотоцька підкреслила заслуги довголітньої голови 21 Відділу, п. Анни Бодак, і висунула пропозицію вибрати її почесним членом, всі відповіли гучними оплесками. Бо хоч п. Бодак уже відійшла від головства в своєму Відділі, то кожен знає, як тісно вона звязана з життям-буттям СУА. Пані голова попросила її на сцену й прив.тала її з вибором.

З черги О. Лотоцька розгорнула перед делегатками плян праці на майбутнє. Не торкаючись трьох новостворених рефератів, ких програму щойно дотичні референтки випрацюють пізніше, вона намітила коротко головні напрямні, по яких ітиме вже наладнана праця. Зокрема спинилась вона над фінансовою дилемкою, яка так живо була дискутована того дня. Вона вказала на два поважні фінансово підприємства СУА, себто журнал „Наше Життя“, що вимагає ще піддержки пресовим фондом, і дім СУА, що повинен стати власністю всіх Відділів СУА при допомозі викупу уділів (шерів). Коли й загальна жертвенність зорганізованого жіноцтва зростає, то треба би схопити це цифрово, щоб виказати це громадянству як здобуток та заслугу.

ВСІ СПРАВИ В НІМЕЧЧИНІ
по ла год жу е
Скоро • солідно • дискретно
Українське Бюро доручень

Адреса:
SCHREIBBUERO,
Muenchen 54, Seehamerstr. 21 6/8,
Germany.

Банкконтто:
Sueddeutsche Bank AG,
Fil. Muenchen, K-to Nr. 17991

ШИКАГО, ІЛЛ.

Від листопада 1952 р. 22 Відділ в Шикаго має свою радіопередачу. Щотижня в суботу о годині 7-ій вечором на радіовисильні говорять членки радієвої колеції 22 Відділу СУА на різні теми. Обговорено:

1. творення жіночого українського руху в ЗДА;
2. зорганізування Союзу Українок Америки;
3. жіночий рух на рідних землях;
4. українські письменниці та визначні жінки;
5. виховні і господарські теми.

Реферати опрацьовані пп.: Ульяною Терлецькою, Анною Ганкевич, Неонілею Кузич та Анастасією Федуняк, головою 22-го Відділу СУА в Шикаго, як рівнож звіт із 10. Конвенції, відчитаний п. Бурштинською, секретаркою 22 Відділу СУА, здобули призначення широких кругів шикагівських радіослухачів.

Радіопередачу 22 Відділу СУА в Шикаго від 1. І. 1953 спонзорус п. Степан Заплатинський, власник меблевого складу при 4753 Мильокі Аве., за що 22 Відділ СУА цією дорогою складає йому щирю подяку. Ю. Н.

зустріч письменниці з українською громадою, яку влаштовано заходами 22 Відділу СУА й Учительської Громади. Мимо сильної спеки приявних було багато.

На тім вечорі п. Гуменна прочитала кілька розділів із недрукованої повісті „Над безоднею“ Кожний розділ змальовував нам дійсність, яку ми пережили на рідних землях. Слухаючи твору Докії Гуменної, немов би ще чулося стогін нашої Батьківщини під залізним чоботом жорстокого наїздника. Жива дискусія, яка розвинулась пізніше, була найкращим доказом, що заінтересування твором було велике.

Прийняття, влаштоване панями, під енергійним проводом господарської референтки 22 Відділу п. Поготовко доповнювало той вечір, який залишив по собі незабутні, гарні спомини.

Дня 1. червня п. Докія Гуменна розказала молоді про трипільську культуру. На доповіді були приявні члени Пласту під проводом п. проф. Каменецького і члени СУМА під проводом п. інж. Левицького, гол. СУМА. Молодь живо інтересувалася цікавою темою і довго дискутува-

ла з письменницею, яка радо й вичерпно відповідала на всі питання. Ю. Н.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Свято Матері

Молодечий 60 Відділ СУА улаштував свято для 30 Відділу. Вечір відкрила п. Олена Мураль і привітала членок 30 Відділу як рідну матір та подякувала за поміч, яку їм Відділ дав. Слудувало слово голови 60 Відділу, п. Марусі Задорецької, яка розказала про пошану до матерей у 30 Відділі. Вона представила членок свого Відділу — п. Ольгу Гіт і Меймі Бісіль, які відспівали кілька пісень. Присутні подякували їм щирими оплесками. Дальше семилітня дівчинка Кам'їл Лазука продеклямувала віршик англійською мовою.

Голова 30 Відділу п. К. Габр'євська подякувала 60 Відділові за таку милу несподіванку і побажала їм, щоб далі так успішно працювали й розвивались як до тепер. Коли молодечий Відділ не забув про своїх матерей та влаштував таке свято, слід і нам не забувати за „Наше Життя“ і дім СУА і пере-

ПИСЬМЕННИЦЯ ДОКІЯ ГУМЕННА В ШИКАГО

З кінцем травня ц. р. загостила до Шикага Докія Гуменна. Була це для української громади в Шикаго мила несподіванка.

По короткім відпочинку Докія Гуменна 30. травня привітала шикагівську українську громаду через радіо на передачі 22 Відділу СУА, яка міститься в рямцях радіопередачі п. Іващук, та відчитала короткий нарис із життя американської робітниці п. з. „Американська біда“. В інтервю, переведенім п. Ульяною Терлецькою, Докія Гуменна сказала дещо про свою літературну діяльність. П. Іващук улаштував у честь п. Гуменної мистецьку радіопередачу, яку виконали: п. Рома Дзюбинська (деклямація), п. Рудавський (сольоспів) і проф. Білогруд (фортеп'янове сольо).

Дня 31. травня в приміщенні „Бесіди“ відбулася товариська

Із Свята Матері в Лос Анджелес, Каліфорнія. Виконлвці пески „На полян!“ з автором і малярем Петром Балеєм

сти збірку в їх користь. Олена Мураль і Марія Фецачин обійшли присутніх і збрали 39 дол. З того 19.50 ц. на „Н. Ж.“, а 19.50 на дім СУА.

Оба Відділи — матерей і дочок — складають щирі побажання Централі СУА.

Марія Фецачин, секр.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Свято Матері

Українська дітвора Лос Анджелес пережила дня 31. травня незвичайну подію. Це заходами Жіночої Секції ім. Лесі Українки при Українській Централі відбулось Свято Матері, що своєю різноманітною програмою було наче пописом наших найменших.

Свято відкрила патріотичною промовою містоголова Жіночої Секції, п. Н. Березовська. Невдому з приявних гостей тиснулись сльози до очей під впливом слів краснорічнної бесідниці, яка в своїм слові змалювала тернистий шлях Матері-українки. Від молоді вітав гостей Вірка Балей.

Програма розпочалась маршем дітей із блакитно-жовтими прапорцями, після чого слідували деклямації, співи і танки. Поодинокі точки пройшли так успішно, що важко вирішити, хто вивязався із свого завдання найкраще: Оксанка Брікнер, що в деклямації віддавала поклін Матері Божій, Наталка Топольницька, Оля Бойко чи Маруся Цап, які дякували своїм матусям за їхній труд. Поміж усіма декламаторами на перше місце вибились трілітня Деся Пологианка та її п'ятилітній партнер Ромко Скробко, що в ролі „Грибочків“ підбили серця всіх глядачів. Дуже гарне враження зробила збірна деклямація-присяга. Діти виконали її з відповідним почуттям і повагою.

Наші малі артисти понисали ще й співом, заспівавши невеличким хором кілька пісень у честь Божої Матері, України і подяку Матусям. Поміж співаками перше місце належить без сумніву, Геньові Гацові. Як содіст, він чистим сопрано відспівав пісню „Бистра вода“, даю-

чи собі раду із найвищими тонами. Великою прикрасою програми були балетні танки у виконанні учнів школи відомого вже на терені Лос Анджелес балетмайстра п. К. Савченка. Ніна Скробко і Зоря Іванчук виконали танок „Тарантелла“, Марта Сіак і Вінкелт Іванчук танок „Гуцулка“ Публіка нагороджувала їх рясними олесками не тільки за їх танкову зручність, але й за гарні стилеві строї. Фортепіановий супровід до маршу і всіх пісень був у руках Вірка Балей.

Короною цілого свята була друга частина програми, в склад якої входила дитяча песка „На поляні“, написана спеціально на Свято Матері в Лос Анджелес. Автор пески Петро Балей зробив справжній дар українській дітворі, даючи цінний вклад у нашу зовсім небагату дитячу літературу. Добре було б, щоб ця симпатична песка могла появитись друком, щоб і ширші кола працівників над дитячим dorостом могли покористуватися нею. Високомистецькі декорації до пески виконав сам автор п. Балей, який крім письменницького, володів ще й малярським хистом. На сцені серед чудової природи з'являються лісові духи — Добродушки й гурток дітей. У щасливому закінченні заблукані діти віднаходять свою маму і нагороджують її квітами. Поодинокі ролі виконували: Геньо Гац, Володько Зозуля, Янко Івашко, Ромко Скробко, як Добродушки, Маруся Михайлів як Комашка, Василько Топольницький, Ірка Івашко і Ірина Буксенко, як діти. Ірина Буксенко, яка ще в першій частині показала себе доброю декламаторкою (вірш „Україні“, тут проявила ще й свій сценічний талант, над яким повинна б попрацювати в майбутності. П. Л. Корінець у ролі Матері була також дуже добра.

Публіка розходиласть із свята з добрим враженням, висказуючи своє признання організаторам. Спеціальну подяку вистовлено властивій організації й душі цілого свята — п. Лідії Балей, що перемагаючи всі труднощі, зуміла втримати гурток дітвори і викресати іскру по-

зірно інколи дуже сирого матеріалу. Своєю працею п. Л. Балей не тільки дала доказ, що може зробити одна людина своєю послідовністю й ентузіазмом, але й вплела гарну квітку в китицю діяльності недавню зорганізованої Жіночої Секції.

Віriamo, що успіх свята причиниться чимало до того, щоб проломити кригу недовіря в деяких батьків, які з кривдою своїх дітей, тримаються осторонь. Дай Боже, щоб у наступному році гурток нашої дітвори побільшився удвоє. ОЖо.

КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ГОЛОДУ

На заклик Комітету, що появився в пресі, наспіли цінні описи й спомини з часу голоду 1933 р. Починаємо друкувати спомин-нарис Ольги Мак: „Земля плаче“, що змальовує події й постаті того часу. В оповідно-літературній формі подані тут дійсні факти і змальовані живі люди. Друкування нарису ітиме в кількох числах.

Саме закінчилась праця над з'ясуванням голодової катастрофи 1933 р., призначена для чужих жіночих організацій. Опрацювали її члени Комітету в певній побудові (політичне й економічне значення голоду, наслідки голоду в цифрах, на здоров'ю населення та на молодому поколінні). Висновок цієї праці — це протест проти нечувано жорстоких засобів народобвиства та заклик-пересторога до вільного світу.

НОВОПРИБУЛІ ОСЯГНУЛИ НАУКОВІ СТЕПЕНІ

У французькому університеті в Монреалі зложила магістерську працю Наталя Геркен-Русова, дружина відомого вченого д-ра Юрія Русова. Наталя Геркен-Русова відома зі своїх літературно-критичних та малярських осягів.

У Філадельфії осягнула звання дентистки членка 42 Відділу Тетяна Цісик. Вона закінчила перший раз студії дентистики в Німеччині й по приїзді поворила їх тут із відзначенням.

Земля плаче

Оповідання

Хто був у Кривому Розі в 1932-1934 роках, повинен добре знати про ті своєрідні селища, що постали довкола цього міста з примітивно викопаних землянок. Жили в них вигнані з-під рідних стріх голодом і переслідуваннями селяни, що шукали рятунку і роботи в шахтах залізо-рудного Криворізького басейну. Як виглядали ці селища — важко описати, однак можна припускати, що рабські дільниці старих часів мало чим різнилися від них.

В одній з таких землянок жила родина А., що складалася з батька — Кіндрата, матері — Тетяни і двох дітей: одинадцятилітнього Миколи та девятилітньої Настуні. Батько працював у шахтах, мати ходила на поденні роботи, а діти, всупереч найгострішому приписові уряду, сиділи вдома: до школи не ходили, бо не мали в чому.

Коли ми приїхали до Кривого Рогу, Тетяну в нашому великому і щільно заселеному домі старі мешканці вже добре знали і поручили її мені до помічі. Спочатку вона приходила лиш раз на тиждень, а пізніше, коли моїй дитині минуло два місяці, і я мусіла йти на роботу до школи, Тетяна погодилася приходити щодня від ранку до обіду, щоб пильнувати хати і дитини, поки мене не було дома.

Це була висока і кремезна жінка у віці років 35. Проворна в роботі, охайна, а разом і надзвичайно чесна, привітна і ласкава до дитини, Тетяна була для мене справжнім скарбом. Одну лиш прикру хибу мала вона: не була цілком нормальною. Ця ненормальність не носила ніяких небезпечних ознак. Тетяна не пам'ятала тільки з якого села походить і як опинилася в місті. Як казали мені сусіди, вона з'явилася в Кривому Розі якраз навесні 1933 року,

себто шість місяців перед нами, і тоді була цілком божевільна: нічого не розуміла, нічого не говорила, ходила з двору в двір, чогось шукаючи по смітниках. За нею бігали голодні діти, які уникали розмов з людьми, і на всі питання здебільша мовчали, або казали: „Не знаю“

Потрохи, однак, Тетяна почала опритомнювати, почала просити роботи, стала дбати про дітей і чоловіка, а згодом і зовсім ніби прийшла до себе, тільки минуле лежало і далі темною прірвою в її свідомості. Люди пробували дещо вивідати від Кіндрата, але також безуспішно:

— Не питайте, людоньки, нічого ні в мене, ні в неї. Що було — те минуло, не направиш. А жінки мені не тривожте. Забула вона — то їй краще. Слава Богу, що ось їсти зварить, та сорочку випере, та й дітей пізнає. То ж не згадуйте їй нічого. Чужим горем серця не нагрієте...

Поза тією прірвою в пам'яті Тетяна була людиною, як людиною. Тільки, коли була зайнята якоюсь одноманітною роботою, на її обличчі відбивалася глибока задума, болюче внутрішнє скупчення, так ніби вона рішала складну і важливу задачу, що виходила поза межі її розумових сил. При тому Тетяна похитувала головою, ворушила устами, а накінець отрясалася, як від надокучливої мухи, і безнадійно зітхала.

Минуло місяців три нашого знайомства з Тетяною.

Одного разу прийшла жінка, що приносила нам молоко, і почала розказувати про трагічну подію, яка сталася напередодні у них у сусідстві. Батько пішов на роботу, мати — на базар, а в хаті лишилася сама 5-ти літня дівчинка. Вертаючись додому,

мати вже недалеко від дому зустрівлася з сусідкою і 10, чи 15 хвилин з нею говорила. Коли прийшла під двері і постукала, дитина не обізвалася. Мати постукала дужче і тоді помітила, що крізь двері пробивається дим і сморід. Перелякана жінка наробила крику, на який збіглися сусіди і виломали двері. В хаті була страшна картина: через густий дим видно було тліюче ліжко, а коло дверей лежала обгоріла дитина. Посеред хати, як свідок причини нещастя, валявся перекинутий гаганець, яким ці люди світили.

— Подумайте, горе яке, — говорила молошниця, — Коли б не говорила вона із тією сусідкою, то може б і нічого не було. Ой бідна ж та мати, бідна!.. Каже, що й чула, як дитина кричала: „Мамо, мамо!“, та думала, що їй причувається... Ой, лишенько, що з вами?! — перебила сама себе оговідниця, дивлячись за мої плечі.

Я обернулася і побачила Тетяну. Вона сиділа на краечку ліжка зі спепелілим обличчям і широко розкритими, повними жаху очима. На чолі їй виступив рясний піт, а пальці судорожно впилися в постіль. Я думала, що вона зараз зімліє і тому кинулась до неї, стараючись положити її на ліжко. Але Тетяна сиділа непорушно, мов камяна брила, і зовсім не піддавалась моїм зусиллям. Молошниця принесла їй води, але Тетяна не тільки не пила, а здавалося, навіть не бачила її. На всі наші питання не відповідала, лиш трусилася дрібно, мов у лихоманці, і дивилася кудись у простір. Тільки коли ми почали обтирати мокрим рушником їй лице, зітхнула, поволі підвелася з місця і попростувала до дверей.

— Куди ви, Тетяно? — спробувала я перегоридити їй дорогу.

— Пустіть мене, — сказала тихим і таким ледяно-спокійним голосом, що в мене заморозило кров. — Піду додому, — додала безапеляційно.

І вийшла, обережно причинивши за собою двері.

Молошниця вийшла вслід за нею, але через півгодини вернулася і сказала, що Тетяна дійсно пішла додому і що на подвір'ї стрінув її чоловік, який недавно повернувся з нічної зміни...

Тетяни не було кілька днів. А коли прийшла знову, відразу взялася до своїх звичайних обов'язків, не виправдуючись за відсутність і нічого не пояснюючи. Вона страшно схудла за ці дні, постарілась, і під очима у неї лягли широкі чорні підкови. Зате з її обличчя безслідно щезла остання тінь того дивного непритомного виразу, який, правду кажучи, не раз мене лякав. Вона зовсім перестала посміхатися, хоч лишилася незмінно доброю і ласкавою, може навіть більше, як перед тим.

Минуло ще пару тижнів, а Тетяна і далі нічого не говорила.

Але якось то чоловік мій мусів на кілька днів виїхати, і я попросила Тетяну, щоб вона у мене переночувала. Чоловік її якраз в ті дні мав денні зміни, і вона погодилася.

— Ух, як же тут тепло! — сказала вона, прийшовши увечорі, і перший раз за кілька тижнів широко усміхнулася, показуючи свої напрочуд гарні і здорові ще зуби.

— А надворі сніг із дощем хляпа, та вітер такий холодний, аж до серця пройма. Не хоче, видно, зима весні поступитись... Дитина вже спала. Роботи нагальної не було, і ми обидві посідали під теплою грубою. Світло було півприкрите, і в кімнаті (ціле наше мешкання складалося з однієї кімнати, де була і кухня) панував м'який присмерк.

— Оце б прядку, або веретено! — замріяно заговорила Те-

тяна. — Так ловко¹⁾, як на дворі хвища, а в хаті чисто та тепло, і ото прядсти... Люблю я прядсти — страх!.. Еге... Попопряла я, хіба ж стільки!.. Не одна верства ниток через мої пучки перейшла...

Видно було, що Тетяна хоче говорити...

І не дивно. В такі вечори, коли надворі лютує негода, а в хаті панує тиша і розливається ніжне тепло, людські душі м'януть, стають більш одвертими, більш довірчивими і тягнуться до інших душ.

Тетяна почала розказувати...

* * *

Ми ж самі із села Н., верстов може 150 звідсіль, коли не більше. Велике село і багате було. Найбідніші то по 7-8 десятин мали, а багаті то й по 100. Мій тато мали 40 десятин, тільки що дітей у нас було багато, аж восьмеро: чотири брати і нас, дівок, також чотири. Та ще жив з нами родич один, отак, як кажуть, десята вода на киселі, Макар називався. Батько його п'яничка був, господарство пропив, а як умер, то лишив дітей копицю і жінку хвору. Вона, небога, теж недовго пожила та й переставилася, а дітей люди порозбирали. Наймолодшого, Макара тобто, тато забрали. Тільки користи з нього мало було. Якийсь він такий чудний вдався, не то щоб дурний, а ледачий дуже. Нас тато усіх до школи посилали. Ще люди тоді сміялися, бо ж у той час у нас не то дівчата, а й хлопці до школи мало ходили. А ми ходили аж три зими і грамоти навчилися усі. Еге... А Макар — той зі школи утікав. Та, дивіться, не вчився, а читать-писать краще від нас умів. Та оце і в роботі так із ним було: як на нього щось знайде — робить за т'бох, а як одійде — то хоч йому жару підсип — з місця не встане. Сусіди не раз казали: „Ти, Трохиме, вижени оте ледачо із двору к лихій годині, хай хліба даром не перево-

¹⁾ Ловко — гарно. Ловка або ловкий — гарна, гарний.

дить“. Але тато, — царство йому небесне! — хоч і крутенькі були, а собаки з двору не вигнали б, не то що чоловіка.

Повиходили ми всі заміж, брати поженилися, тато землю поміж нами поділив, а собі і наймолодшому синові лишив щось із 10 десятин. Тільки того одного коло себе лишили і невістку прийняли. Та браточок наш скоро і помер, не нажився, сердешний. Хлопчик від нього лишився, ще й року не мав. Ну, тато і невістку віддали, як рідну дочку, аж чудно. Землі онукові чотири десятини відписали: „Хай, — казали, — вітчим очей не колотиме, що сироту годує. А нам із матір'ю вже багато не треба“ Та ще казали, що як Макар шануватиметься, то по смерті їх ціле господарство візьме. Але той про господарство і не думав і женитися не хотів. Так і жив при татові та при мамі.

Життя наше, звісно яке: як не будеш тупати, то не будеш мати, що хрупати. Як почнеться весна, то до самих морозів угороду ніколи глянуть. А взимі то прядемо, то тчемо, то шиємо. Роботи ставало. Тільки ж ми не нарікали: робили тяжко, та знали, за що робили.

Так ото було аж до самої колективізації. І хто її, біснуватий, видумав на людську погибіль?! У нас, як ото перший раз збори зібрали і почали про колгоство (Тетяна не казала: колгосп, тільки „колгоств“ або „колгоство“) говорити, то люди сміялися тому представникові²⁾ увічі, думали, що він п'яний, або дурний. Та як одразу по тому сімох найбагатших господарів розтрясли і з села повиганяли, то побачили, що тут уже не до сміху...

От тоді і почалося!..

Кожнісінький день збори, все про куркулів, та про колгоств, та про хлібоздачу, та про мясозаготівлю, та про облігації.³⁾

²⁾ Представники — агітатори-комуністи, яких надсилала влада в села для переведення державних міроприємств.

³⁾ Державна позика.

(Продовження буде)

ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

Осінь, збірник для дошкілля та для дітей нижчих клас. Упорядкувала Марія Юркевич. Філадельфія 1953. Видання Учительської Громади й кооп. „Базар“. Ст. 48. Ціна 70 центів.

У серії збірників для дошкілля, що їх упорядкувала Марія Юркевич, „Осінь“ вийшла останньою. Може й тому цей збірник найбагатший свіжим, оригінальним матеріалом, інсценізаціями й рухливими грами.

Новиною цієї збірки є природничі гутірки (Дивувалася грушечка, Прийшов час тяжких турбот, Приятельки Оленки, Хатка до винайму, У лісі), що впроваджують дитину у невідомий їй світ тварин і рослин. Вони дуже корисні тим, що легко й непомітно повчають. Віршики про буряка, капусту й цибулю обзнайомлюють дитину з прикметами кожної городи, а як пекти хліб вчать дівчатка з віршика з відповідними рухами.

Вже завважуються цікаві спроби оповідань із сучасного життя. (Іванна Савицька: „Казка про Юрчика-Сірничка“ й Олена Цегельська: „Хитра Мишка“). „Відважний Степанко“ це — дитяча постать із наших визвольних змагань. Застановляють вірші наших підсоветських дитячих письменників своєю свіжістю думки і досконалою формою (Н. Забіла: Олівець-малювець, Л. Квітко: Кишенька, А. Барто: Дівчина замурзана).

Збірник доповнюють інсценізація та рухливі гри. **Л.Б.**

ПОМЕРЛА ПРИХИЛЬНИЦЯ НАШОЇ КУЛЬТУРИ

З великим жалем сповістила преса про смерть Флоренс Рендал Лайфсай, канадійської поетки й журналістки у Торонті. Вона переложила на англійську мову ряд українських поезій та повість „Марусю“ Гр. Квітки-Основ'яненка. Цій постаті присвятимо окрему згадку.

ВІСТІ З КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА“

ОРГАНІЗАЦІЯ ШКІЛ І САДКІВ

Гол. Управа Об'єднання Українських Жінок і Союз Українок Австрії повідомляють нас про умовини нових шкіл і садків. Досі вже заснувалось у Німеччині дев'ять, а одна в Австрії і всі мають постійні вчительські сили. Всюди є труднощі з приміщенням, бо по новозбудованих оселях немає на те окремої кімнати і її треба за оплатою винайматися. Дуже важною справою по садках і школах є — дожива. Вона скріплює дітей фізично і настроює навіть мало свідомих батьків прихильно до школи. Гурт дітей легко зживається з собою під час науки, а взаємини ще затісняються під час їжі.

До тепер має патронат садок і школа в Мюнхені-Мозаху — 22 Відділ СУА в Шикаго. Для Мюнхену-Людвігсфельду обіцяв патронат 26 Відділ у Дітроїті. Окрім тих існують тепер такі садки й школи у Німеччині:

Авгсбург — школа 19 дітей, одна вчительська сила, голова делегатури п. Єлисавета Жук.

Мюнхен-місто — садок 30 дітей, школа 40 дітей, голова делегатури п. Іванна Гинилевич.

Новий Ульм — садок 35 дітей, школа 22 дітей, голова делегатури п. Ольга Качмарська.

Пассав-Кольбрук — садок 24 дітей, школа 23 дітей, голова делегатури п. Лідія Плотників.

Регенсбург — садок 38 дітей, школа 48 дітей, голова делегатури п. Софія Шеремета.

Шонгав — садок 16 дітей, школа 16 дітей, голова делегатури п. Люба Матвієйко.

Штеттенгофен — садок 13 дітей, школа 22 дітей, голова делегатури п. Надія Лоцунюк.

Окрім того в Австрії:

Ст. Мартін — школа 60 дітей, одна вчительська сила, вона ж голова Відділу СУА п. Ірина Макаренко.

Всі навчальні станиці (окрім Авсбургу) потребують двох учительських сил (садок, школа). Окрім оплати комірного

та вчительських сил, могли б патронати висилати на доживу товщ і цукор. Товщ повинен бути в бляшаних пушках, а цукор у мішочках, бо інакше розсипається і мало що доходить. На посилці треба зазначити, для якої школи вона призначена.

Збірковий пункт, що бажає перейняти патронат над одним із шкільних осередків, повинен зголосити це Централі СУА, а тоді дістане адресу делегатури, щоб безпосередньо зв'язатись із школою.

Комітет „Мати й Дитина“

ЗВІТ ІЗ АВСТРІЇ

Саме наспіло звіт повідомлення станиці ЗУАДКомітету про розподіл одної посилки, що наспіла в липні ц. р. до Австрії. Вислав її збірковий пункт Комітету „Мати й Дитина“ в Бетлегем, Па. (34 Відділ СУА, голова п. О. Маруненко) дня 9. травня ц. р. Посилка обіймала дві 50-фунтові пачки цукру і товщу. Пакунки дійшли в добромому стані. Станиця ЗУАДКомітету в Австрії призначила їх для дітей у таборі Вельс і голова Укр. Представництва п. Д. Надрага перебрав їх до розподілу. До звіт повідомлення залучена листа 17 дітей до 14 літ, які одержали кожне по 3 ф цукру й 3 ф товщу. Батьки розписались за них.

Зразок добре зорганізованої допомоги, яка дійшла ціло й легко було її поділити. З неї скористало 10 родин і діти цю поміч у харчуванні справді відчували.

Окрім цієї посилки наспіла пачка від п. Стефанії Личковської в Колон, Н. К., вислана 30. травня ц. р. ЗУАДКомітет передав її в цілості п. Паукові Василю в таборі Шпітталі.

За дбайливе звітування про розподіл складаємо станиці ЗУАДКомітету в Австрії щире подяку.

Комітет „Мати й Дитина“

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Feredol Condy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна ..... 50 ц.

Літо ..... 70 ц.

Осінь ..... 70 ц.

Зима ..... 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появилсь
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят – про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.
В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

ДЛЯ ДІТВОРИ Й ЮНАЦТВА

передплачуйте

пластовий
журнал

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Видає Організація Української Молоді „П Л А С Т“
Дітройт, Миш.

● Ціна поодинокого числа 50 центів ●

Замовляти в адміністрації:

“MOLODE ZHYTTIA” — 29 Shepard Terr.
West Orange, N. J.